

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Versuri nefranse nu se primesc. Manuscrisurile nu se restituie.
 Birourile de anunțuri:
 Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
 Inserate mai primesc în Viena B. Mosse, Haasenstein & Woyler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndl, M. Dukas, A. Oppelk, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Kekelan Bernat; în Frankfurt: G. L. Dambé; în Hamburg: A. Steiner. Prețul inserțiilor: o serie armonioasă pe o coloană 6 cr. și 80 cr. timbru pentru o publicare. Publicarea mai deasă după tariful și învoială.
 Reclame pe pagina a III-a o serie 10 cr. v. a. sau 80 bani.

GAZETA TRANSILVÂNIEI

(NUMERŪ DE DUMINECĂ 48)

"Gazeta" este în fă-care di.
 Abonamente pentru Austro-Ungaria:
 Pe un an 12 fl., pe șase luni 8 fl., pe trei luni 5 fl.
 N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
 Pentru România și străinătate:
 Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
 N-rii de Duminecă 8 franci.
 Se prenumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
 Abonamentul pentru Brașov:
 a administrațiune, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiul I.: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dărușul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Un exemplar 5 cr. v. a. sau 15 bani. Atâtii abonamentele câtii și inserțiile suntii a se plăti înainte.

Nr. 264.—Anul LV. Brașov, Duminecă, 29 Noemvre (11 Decemvre) 1892.

Alegerile municipale și Români.

Brașov, 28 Noemvre v.
 Din mai multe comitate primirăm sciri despre pregătirile, ce se fac pentru alegerile de membrii municipali, ce au să urmeze încă în cursul lunei Decemvre st. n. pe temeul modificării nu de mult aduse în legea municipală.
 Se nasce întrebarea, decă este lucru cu minte și cu sfat, ca Români să stea la o parte și să se uite cu nepăsare, cum contrarii noștri alegu ca membri în reprezentanța comitatensă, seu „congregațiune“, chiar și în cercuri cu majoritate mare română și pe unde se află o mulțime de omeni cu carte români, totu numai Unguri ori Jidovi?
 Este sciut, că, după cum a hotărit încă conferența noastră națională dela 1881, „passivitatea“ s'a decretat numai față cu dieta și cu alegerile dietale și nu avea să se estindă și asupra sferelor inferioare ale vieții publice, în comitate și comune. Anume s'a decis încă p'atunci, că pe terenul vieții comitatense și comunale Românii toți fără deosebire, cei din Ardélu ca și cei Ungaria, să desfășure o activitate cât mai viuă în interesul poporului român.
 Acest postulată al conferenței din 1881, care s'a repetit în conferența dela 1884, fii implinit numai în parte și neindestulitor. Causa a fost lipsa de organizare și înainte de tôte lipsa de conducere, care s'a simțit și se simte atât de dureros între noi.
 Dér scopul nostru nu este ađi de a cerceta, care este isvorul lipselor și a scăderilor de cari suferă organismul nostru național în așa mare măsură, ci voim să aducem aminte alegătorilor români o datoriă, ce-o au față cu poporul și cu necazurile

și durerile lui, și să-i îndemnă și împintenă a fi cu băgare de seamă, ca nu cum-va prin nepăsarea seu discordia dintre ei, să suferă cauza poporului la viitoare alegeri, ce se vor face pentru întregirea membrilor reprezentanțelor comitatense.
 De aceea am întreat, decă pôte fi lucru cu minte și cu sfat ca alegătorii români să stea cu mâinile în sin și să lase a se alege Unguri, unde ei pot alege Români?
 Noi credem, că nimeni nu se va îndoi despre răspunsul, ce trebuie să și-l dea.
 Este o rușine și o miserie ca să lășăm să ba a joia corari noștri și în viitor de slăbiciunea și de nepriceperea noastră. Și ore nu este o slăbiciune și nepricepere, când, precum s'a mai întimplat prin multe locuri, Români lasă să se alegă membrii ai congregațiunii Unguri și în acele cercuri, unde ei sunt în majoritate?
 Și sciți ce facu aceștia după ce sunt alesi? Ișirid în pumni, și drept mulțămire că reprezentă cercuri curată românesci, nu facu alta decăt mereu cârtesc în contra Românilor, ér în congregațiune votéză fără șfială și fără muștrare de consciință totu în contra acelor, pe cari îi reprezentă.
 Vê trebuie rușine și umilire mai mare decăt acéta?
 Credem, că a sosit timpul ca să ne reculegem pretutinden și pe tótă linia și să nu mai dăm contrariilor noștri privilegiu de a rîde de slăbiciunea și de nepriceperea noastră.
 La alegerile municipale, ce se vor începe în săptămâna viitoare și se vor continua până la finea lunei acesteia, să fim cu băgare

de seamă, ca să nu se întemple, cum s'a mai întimplat în trecut. S'avem de grijă, ca prin cercurile locuite de Români, să se alegă, ca membri ai congregațiilor, Români, și încă bărbați de aceia, cari se interesază de interesele și cauzele publice ale poporului nostru, bărbați cu iubire pentru limba și naționalitatea lor.
 Români cărțurari și în primul rând preoții să priveghieze ca notarii și alți funcționari comitatensii să nu facă presiune asupra poporului nostru, să nu-l amăgescă și să nu facă scamatorii pe la alegeri; ei să indemne pe cei în dreptăți la alegere, ca să se sciteze dreptul lor, să fiă cu ochii deschiși la alegere și să vedă cui își dau voturile lor, căci atunci vom pute alege în tôte cercurile române omeni de ai noștri, cari să fiă în stare a lupta pe cât se pôte și prin comitate pentru a face ca poporul român, decă nu este nici-decum iubit, să fiă cel puțin respectat.
 CRONICA POLITICA.
 — 28 Noemvre.
 În ședința dela 25 Novembre a camerei române, deputatul Stoicescu a atins în vorbirea sa și cestiunea transilvană arătând, că în sinul delegațiunii ungare s'a produs discuțiun în acéta privință. D-l Stoicescu a întreat, decă este adevărat, că d-l ministru de esterne, Lahovari, a avut, în privința cestiunii române, o convorbire cu un deputat ungar despre care gazetele au vorbit la timpul seu. În ședința dela 26 Novembre n., d-l ministru Lahovari, răspundend d-lui Stoicescu dișe între altele: D-l Stoicescu ni-a vorbit de tripla alianță și de Români din Transilvania, făcend astfel dintr'o cestiune forte gingașă, o cestiune de partid. (Aplause) Noi n'am exploatat, dișe ora-

torul, cum cereți D-Vóstré (liberalii) cestiunea Transilvaniei, pentru că făcend noi acéta, am fi sporit numai suferințele Românilor din Transilvania. Ei ar fi plătit scump o gloriă ieftină a mostră. (Aplause) Acusările făcute de opoziția (de partida liberală) în privința acéta, nu pot să fi decăt ridicole. Pe când opoziția ne impută pe de-o parte, că nu luăm Transilvania, pe de altă parte ne impută, că nu ne apropiăm de tripla alianță. Ei, biue, acéta e o politică de operă bufă. Decă noi n'am luat Transilvania, cel puțin n'am luat de umeri și n'am dat afară pe diariștii transilvăneni, cum au făcut o liberalii. (Aplause) Politica noastră nu atacă pe nimeni, dér urmărește respectarea, de oătră ori cine, a drepturilor țării noastre.
 *
 Ministrul de finanțe al României a depus proiectul de buget pe anii 1893—94 pe biroul camerei române. În cei din urmă ani, bugetul general al statului a crescut în mod destul de însemnat, Dela 159.430.309 din 1888—1889 au crescut cheltuelile la suma de 178.470.000 lei, adecă în decurs de 4 ani un spor de 19.049.000. De sporul acesta s'au împărțit tôte serviciile publice. Proiectul de buget pe anii 1893—94, care se va supune votului corpurilor legiuitoare, se incheie la veniturii și la cheltuelii cu suma de 188.379.000 lei, prezentand la veniturii față cu anii 1892—93 un spor de 12.666.500 lei din care se acopere adausul de 8.779.000 lei și resursa extraordinară de 3.887.000 lei prevădute în bugetul anului curent. Noul proiect de buget cuprinde veniturii și evaluări basate pe încassările din trecut, ér la cheltuelii presentă însemnate dotațiuni pentru a se mulțumi sarcinile publice — prin urmare bugetul presentat de ministrul de finanțe română, este normal și în deplin echilibru.

FOILETONULŪ „GAZ. TRANS.“

Originea crucei.

— Legendă francesă —
 Altă-dată în Franche-Comtè, la ședători, se povestea următorea legendă:
 Adam era aprôpe de sîrșitul vieții sale. Nu mai părăsea cortul. Intins pe piele de miei — cu ochii ficși, să gânda să reapără înaintea Creatorului seu. Și cu vocea, slabă ca suflarea unui copil adormit, murmura câte-odată.
 — Stăpâne, dîlele mi-se șfirșesc. Esci mulțămit de sluga ta?
 Apoi întindea mâna spre deschidura cortului, dicend:
 — Lăsați să între sôrele.
 Când dormita, familia intristată plângea. Nu se putea de loc obicnui cu gândul perirei șefului ei, acest prim născut al omenilor, uitat de atâtea vécuri, de môrte.
 Și Sit dișe de-odată:
 — De este vre-un lécu, 'lă voiu găsi.
 Și luă bastonul, se încinse cu o cingătoare de cójă, și plecă. După multe

dîle de drum, ajunse înaintea Edenu-lui, de unde fusese gonit tatăl seu. Ângerul cu sabia de foc, ședea la pórta paradiselui.
 Sit 'i dișe:
 — Tatăl meu móre. Am venit să cer mijlocul de a-lu lecu. Nôptea venise; primele stele încep să strălucescă. Una din ele trase de-odată o curbă luminosă și se stinse.
 — Sufletul lui Adam a ieșit, răspunse ângerul, întindend lui Sit o bóbă de formă de migdală:
 — Acéta, urmă el, este un germen cădut din arborul vieții. Ia-l și întorțe-te la ai tói. Vei găsi pe tatăl-teu mort. Culcă-l în mormentul lui, și pune-i în gură acéta migdală. Un arbor va răsări și va scăpa lumea.
 Sit se supuse.
 Anii trecu. Se vechi crescend pe mormentul lui Adam o plantă necunoscută; planta se schimbă în arbust; arbustul deveni un cedru imens, părinte al coloșilor răspândiți pe cósțele Libanului. Bêtrâni se aședau în ceru împrejurul arborelui și inspirațiunile in-

telepciunei scoborau din frunzișul seu odată cu rócôrea umbrei.
 Dér obiceiul se perd. Oamenii deveni răi. Dumneșeu se căi că i-a creat. Totuși se găsi un om drept, Noe, și Domnul 'i dișe:
 — Voiu să răspândesc pe pământ apele potopului, și tótă carnea viă de sub cer va fi distrusă. Dér, de ore-ce am făcut legătură cu tine, construesc o corabiă și nu vei peri.
 Noe și-aduse aminte atunci de arborul vieții. Cu ajutorul fiilor sei, 'lă tăia și făcu temelia casei sale plutitoare. Astfel cedrul, ieșit din gura lui Adam, servi mai înteu a scăpa rasa omenescă.
 Isvórele prăpastiei se reînchiseră. Alți omeni reapărură și se constituir în triburi și popóre. Vechea corabiă, oprită de muntele Ararat fii sfărîmată și jefuită. Unii luară lemnăria, alții ferăria. Enorma temelia fii tirită departe. Strănepoții lui Noe, în amintirea bunătății Domnului cătră strămoșul lor, făcură, cu mare greutate, din vechiul venerabil cedru, un pod peste Iordan și-l numi Podul sacru. Așa rămase acolo

mult timp. Și trecend peste el, cei din poporul lui Dumneșeu, murmurau o rugăciune. Intr'o di pe șermul riului se ținu o bătălie. Invinșii pentru a nu fi urmăriți, stricară podul și grindile arborelui vieții se scoborir încet, purtate de curent, cătră piciorul de unde era aședat tribul lui Zabulon.
 Un tēplar din Nazaret, numit Iosef, vechi mai târziu aceste rămășițe și se simți atins. Șcia prin tradițiune povestirea cedrului lui Adam și-și dișe:
 — Acest lemn este cōtemporanul lunei și-și păstréză încă trăsăturile gudronului lui Noe. Ii transportă acasă și făcu o tejghea cu densul.
 Acest tēplar era tatăl lui Crist. Când, din cauza persecuțiunii lui Herodot, fugi în Egypt cu Maria și Isus, 'i se vëndură la licitația casa, sculele și mobilele sale. Tejgheaua a cumparat o un meșteșugar din Ierusalem, rudă cu cismarul Isac Lachedem și rêu ca și densul. Două-șeci de ani, sfărâmăturile arborelui vieții au stat într'un hambar. Nimeni nu-l putea lucra, și prin țaria și greutatea lui, semăna cu o masă de marmoră.

SCIRILE ȚILEI.

- 28 Noemvre.

Românul laudat de Unguri. Unde s'a mai pomenit, ca în timpul acesta al șovinismului ungueros, un Român cinstit și de omenia să fi laudat de Maghiari? Și cu toate acestea, d-lu *Ioan Hozaș* din Sătmăru este laudat! D-lu Hozaș este preot român gr. cat. în Sătmăru, d-sa funcționează ca catechet și profesor de limba română la gimnaziul ungueros de acolo și figurază totodată și ca conducător al reuniunii de cântări gr. cat. din Sătmăru. Ne este dără cu atât mai mare surprinderea, când despre o persoană ca d-sa, care este pus în marele serviciu al cauzei noastre naționale și despre care n'am audiat să fi dat până acum nici un semn de viață românească: primele laude le cetim tocmai într'o foia unguerescă. Anume foia unguerescă „Măramaros“ din Sighet, care nici odată n'a găsit vreun cuvânt bun pentru Români, vine în numărul său dela 30 Noemvre c. și-l încarcă pe d-lu „Hozás János“ cu nise laude neobișnuite la adresa unui Român, dîcîndu între altele, că „prin activitatea sa patriotică“ și-a câștigat stima Sătmărenilor și că d-sa, „spre bucuria“ celor dela foia unguerescă, „representă între credincioșii săi direcțiunea patriotică într'un mod atât de frumos“. Aceste „distingțiuni“ la adresa unui preot românesc și încă profesor de limba română, numai spre bucuria nu ne pot servi. Oare de aceea 'i-s'a încredințat d-lui Hozaș conducerea tinerimei române dela acele școle și de aceea este pus dsa ca preot în acea parohia amenințată, ca să stărbă laudele și recunoștința dușmanilor noștri? — Ar face un bun serviciu României din acele părți, dacă ar grăbi să ne descopere adevărata stare a lucrului, căci nu este pentru publicul român indiferent de aci, cum își înțeleg preoții sătmăreni chiamarea lor națională.

-x-

Alegeri municipale. In comitatul *Huniad* se vor face alegerile în septemăna viitoare începîndu dela 13 l. c. Aici ar pute să iasă cel puțin 50 Români, dacă inteligența română va fi cu mai mare băgare de seamă ca până aici. In comitatul *Timișului* (Bănat) alegerile se vor face dela 12-14 l. c. In comitatul *Caragiu-Severin* se vor alege membrii municipali în 19, 20 și 21 Decemvre st. n. In comitatul *Brașovului* alegerile se vor face, precum aflăm, în 22 Decemvre n.; in comitatul *Sălașului* s'au fixat pentru ziua de 28 Decemvre a. c.

-x-

Veni ziua, când poporul ceru grația lui Barabas și mortea lui Crist. Lachedem se duse la ruda sa cu un ferar. Spintecară tejgheaua, făcînd găuri cu feru roșu și gătînd crucea destinată fiului lui Dumneșu. Era grea ca plumbul. De trei ori cade Crist sub această sarcină suindă Golgotha. Și muri pironit pe densa.

Astfelu, arborul ieșit din gura celui dintăiu omu, deveni după vorba păzitorului Edenului, arborul de mântuire pentru rasa lui Adam.

(„Doina“)

Alexis Muenier.

COLINDE.

— Culese din popor —

Dómnele.*

Bătut'au, bătut'au

Dómnele

Trei țile de vară,
Trei de primăvară,
Gheorghe bun bărbat

*) Fiă care rîndu se cântă de două-ori, urmă: dă apoi refrenul „Dómnele“.

Iernă grea. Abia a început să se ivescă ierna și în părțile noastre și omenii au și prins a se sătura de ea. Din mai multe unghiuri ale țerei ni-se scrie, că zăpada, ce a căzut țilele acestea, este de o mărime extra-ordinară. Din Zărandu ne scrie un corespondent, că pe acolo zăpada e așa de mare, încât omenii se tem, că topirea ei va pricinui un potop. In Ungaria a căzut Dumineca, și mai ales Lunia trecută zăpada împreună cu un vifor ne mai pomenit, așa că omul nici nu putea eși din casă, toate stradele erau încărcate cu delme mari de zăpadă, așa că comunicațiunea cu trăsurile deveni ca și în orașul Budapesta imposibilă; tramvaiurile au rămas înțepenite în mijlocul stradelor, sêrmele telegrafice au fost rupte și toate trenurile au fost împedecate. Din cauza acestor sburdălnicii ale iernei, în septemăile din urmă și posta a circulat foarte neregulat. Dela Viena și Budapesta o primăm de câteva țile totu cu întârzieri, ér de Marți încôce, posta din acele părți nu ni a mai sosit de locu.

-x-

„Bazarul“, este numele noii societăți românesce de consum, ce se va înființa în curîndu la Făgăraș, cu un capital de 40,000 fl. în acțiuni de câte 50 fl. Intregu capitalul acesta este deja subscris de către țerau de-ai noștri și, după cum ni-se comunică, la 27 Noemvre n. c. societatea s'a și constituit deja, alegîndu-și un comitet de 12 membri, în frunte ca vicarul Rațu ca președinte, protopopul Danu ca vicepreședinte și preotul Chișereanu ca cassar. Direcțiunea constă din următorii 12 membri: Basiliu Rațu, Iuliu Danu, Dr. A. Micu, Dr. N. Motoc, Dr. N. Șerbanu, Nic. Cosgaria, D. Chișereanu, G. Grama, B. Stanciu, P. Lelutu, G. Vasu și I. Comșia. Societatea se înființază în cele mai bune auspicii și se speră că până prin Aprilie ori Maiu se va pute pune în lucrare. Acesta va fi, cu ajutorul lui Dumneșu, a doua societate românească de consum, ce-o avem în Transilvania și Ungaria. Cea dintăiu s'a înființat mai anul trecut la Blășiu și se află în stare înfloritoare. Cu un capital de acțiuni mult mai însemnat va fi societatea dela Făgăraș, despre al cărei viitoru frumosu ne garantază în de-ajuns zelul și destoinicia recunoscută a conducătorilor săi. Aceste două exemple, credem, că vor îndemna și pe Români din alte centre românesce de-a se constitui în reuniuni de consum. Nășudenii, mai ales, n'ar trebui să întârzie!...

-x-

Păziți-vă geamantanele. Ni-se comunică, că astă nopte pe linia Căpuș-Bra-

șov, pe la stațiunea Hașfalău (Hejfalva) i-s'a furat unu călătoru român, pe când dormea în vagon, undese afla cu el numai încă o persoană, geamantanul (coșerul) încă nou de color galben, în care se aflau vre-o trei rînduri de haine, între cari două de haine negre, fracu etc. Apoi albitur însemnate cu numele posesorului ș. a. Se mai afla în geamantan și o sumă de bani în bancnote românesce de câte 20 de lei.

-x-

D-șora Agata Bărescu, cunoscuta artistă română, care și-a câștigat un renume mare ca tragediană, încă de pe când era angajată la teatrul Curții în Viena, este angajată pentru o serie de patru reprezentațiuni în Cernăuți. Anunțându-se această știre în numărul nostru de ieri, s'a dîșu din erore „cântăreța“, în locu de tragediana Bărescu.

-x-

Unu prinț dispărut. S'a vorbit foarte multu în țiare despre disparițiunea tînerului prinț Carol de Bavaria. Acesta dispariță — se spune, că stă în legătură cu logodirea ducelui Ludovic de Bavaria cu o cântăreță a teatrului din München, actualminte contesa de Bartholf. Prințul Carol, care e abia de 19 ani, s'a amoresat nebun de-o baletistă foarte frumoasă, cu 2 ani mai bătrînă decăt el. Naturalu, că tatăl său, Ludovicu, care duce o viață simplă și regulată, precum și principele regent alu Bavariei, n'au permis nici o relație amoroasă între tînerul prinț și baletista. Acesta a cerut să i-se dea voie să se căsătorească cu amanta, morganaticu, cum a făcutu și ducelu Ludovicu. Dér nu i-s'a dat voie și tatăl său, ca să-l mai distreze și să-l facă să-și uite amanta și amorul, a voit să-l trimită în călătorii, în străinătate, însoțit de locotenentul de Nagl. Prințul n'a așteptat această, ci într'o bună dimineață, fără să înștiințeze pe nimeni, a fugit din München împreună cu baletista. Nu se știe nici ce are prințul de gându, nici încotro a plecatu. Unii spun, că a fost vădutu în Nürnberg și că prințul simțind, că e recunoscutu, are de gând să se întorcă acasă.

-x-

Cea mai veche Universitate. Care este cea mai veche Universitate de pe glob? Este cea din Fez (Maroc), Universitatea Keruina, după cum ea se numesce, fundată în secolul alu IX-lea de o damă din Cair, în Tunisia, numită Fatma cea sfântă. Nu numai, că acesta a fost cea dintăiu Universitate, care s'a fondat, dér ea fu în totu timpul secolilor alu X și XI aproape unicul isvoru, unde veniră să-și astîmpere setea, setoșii de știință arabi și creștini. La acea epocă

și până la fondarea Universităților din Parisu, Oxford și Cambridge, ea număra studenți andaluzi, franceși și englesi, totu așa de mulți ca studenții tunisieni, egipteni, tripoliteni și congeoleni. Universitatea din Fez este încă focarul occidental alu teologiei musulmane.

-x-

Lupii în câmpul Cristianului. Diarului „Kronstädter Ztg“ i-se împărtășese, că unu funcționar, venind țilele trecute cu trăsura la Cristianu (lângă Brașov), a vădutu unu cârdu de lupi, cam 10-12, venind din pădurea Cristianului. Lupii spăriindu-se de lumina felinarelor trăsurei, o luară la sănătoasă spre Ghimbav. Totu din Cristianu se știe, că acolo s'a vădutu unu lupu ziua în amiaza mare la marginea satului lângă o grădină. Poporul crede, că atunci când se ivesc lupii de timpuriu, va fi iernă grea.

-x-

Logodnă. Aflăm, că d-lu *Alexandru Mureșianu* din Bucuresci, s'a logodit cu gentila D-șora *Maria Deacu*, fiica d-lui *Gavrilu Deacu*, mare proprietaru din Craifalău în Câmpia. Adresămu tinerei părechii căldurose urări de fericire!

-x-

„Calendarul Plugarului“ pe anul 1893, redigiatu de *Ioan Georgescu*, a eșit de sub tiparu și se poate procura cu prețulu de 25 cr. exemplarul (plus 5 cr. porto) dela *Tipografia A. Mureșianu* în Brașov. Acestu calendaru se află de vîndare și la librăria *N. Ciurcu* în Brașov, precum și la *G. Hantz* în Clușiu. Totu aci se află de vîndare și „Povestiri alese“ de *N. P. Petrescu*, cu prețulu de 75 cruceri.

-x-

Necrologu. Corpul învătătorescu dela școla „Reunionei grănițeresce din Voila“ anunță, că la 8 Decemvre n. c. vredni-a învătătoare dela școla de-acolo, d-na *Regina Bunea*, a încetat din viață, în etate de 28 ani, după o muncă aproape de 10 ani pe terenul școlii.

Ana Marcu născ. Pap, cândva protopopă în Sătmăru a reșosat în Vișeu de susu la 30 Noemvre n. c. în etate de 55 ani. O jalesce intristatulu său tată *Ioan Papu*, paroh și protopop; *Ioan Paulu*, *Maria ved. Hurban*, *Amalia mar. Szilvassy*, *Teresia mar. Anderco*, ca frați și surori.

Dumneșu să le odihnescă în pace!

Unu apelu către părinții slovaci.

In țilele acestea a apărut o broșură în Praga, scrisă în limba slovacă, în care se inferază, după cum merită, traficul ce face stăpânirea cu bieții copii ai Slovacilor, pe cari voescu ai maghiarisa

Dor și Malica.

— Poveste. —

Au fost odată doi boieri meșdieși și unul a avut unu pruncu, celalaltu o fată. Pe pruncu îl chiama *Dor*, pe fata *Malica*, și vedîndu-se ei și astăzi și mâne, s'au luat încă de mic în dragoste și așa s'au plăcut, de nu a putut fi în lume dragoste ca a lor.

Tata fetei a simțit, că pruncul boierului vecin vră să iee pe fata lui de nevastă, ér el nu a vrut odată cu capul s'o dea după el — bagsemă pentru-o a fost mai gazdă, decăt cela.

Elu câtu ce a simțit, și datu fata între călugărițe și decă a dat-o între călugărițe, ce se întemplant? La doi la trei ani viu s'mei și o fură în țera lor și și acolo o dau între călugărițe.

Feciorul aușind, că s'mei furară fata, și-a gatat unu cal și și-a ales unu slugă și a dîșu: „eu, tată, atăta m'oiu totu duce, până o voi afla, că eu fără ea nu pot trăi“.

Tată-său întâiu a cercat să-l întorcă dela gândulu acesta, déră vedînd, că nu isbutesce, i-a pus două vic de

Elu s'a laudat
Cerbulu că-lu va prinde,
Și dec'a plecatu
Și petră de petră
Din șghiaburi în șghiaburi,
Din colțuri în colțuri.
Și decă l'a ajunsu
Cu sulita l'a împunsu
In costa cea dreptă;
Josu la coboritu,
Josu la grăne verșu.
Căți că mi-lu vedea
Toți mi-lu fericea;
Și l'a coboritu
De petră pe petră
Din șghiaburi în șghiaburi
Din colțuri în colțuri.
Și l'a coboritu
Prin hore de fete,
Sute de neveste.
Căți că mi-lu vedea
Toți mi-lu fericea,
Și din carnea lui
Făcî nunta lui,
Din cotele lui
Făcî furculițe,
Din unghiile lui
Făcî păhărele

Să cinstescă cu ele
Rari la țile mari,
Cu boieri mai mari.

Cel vecinicu-Cel vecinicu.

Cel vecinicu ađi se n'trupază,
Pe omeni îi luminează,
Impărăția le gătese,
Viață le dăruese
Celu vecinicu, celu vecinicu.

Când te-ai născutu Tu, Christose,
Părea nopte luminosă;
Tota nopte-ai luminat,
Voiei tale ne-am plecat
Luminat-luminat.

Iosife, fugi tu din țera
Ia pruncul și pe Feciora.
Până Irod va veni
Și viețile-a sfirși
Nu veni, nu veni!

Sa tulungu (Vama Șanțului).

Alexiu Boieru.

cu forța. În această broșură se face un apel la părinții slovaci, descriind în colorii vii starea miserabilă a copiilor slovaci răpiți. Etă cum se descrie acestu trafic rusinos, care e o pată pe secolul nostru:

În casa orfană din Zilin petrecură ei 2 zile în cea mai mare murdărie; apoi fură încărcăți în nise vagone. Multă au suferit ei aici, fiind rău îmbrăcați, dăr tânguirile lor le-au audiat numai Dumnezeu și Mântuitorul. În orașul Szentes, copiii fură vânduți „ca și porceii“, după cum dice o foia ungu-răscă. Căutau după placu pe copii și pe copile.

Altă treilea gheșeftu cu carne omenăscă se făcu în 1888. Atunci se duseră 86 copii prin Pesta la Arad. Părinții asuseră copiii, dăr gendarmii îi elară. Copiii fură duși ca o ciurdă la peire și sclăvia. Mulți se întorseră acasă și po-vestiră ce au patit. Pe drum fură bătuți cu bice, pentru ca să nu plângă, și se atragă, prin această, atențiunea omenilor.

Nici ceroul Liptau nu a fost crutat de acest vampir. 15 copii au fost târați la Hodmezö-Vasarhely. 14 însă fugiră înapoi.

Acum de curând fură duși din comitatul Neutra 174 copii. O parte dintre ei au fost părăsiți în stațiunea Debrețin. Mulți fugiră, ér ceilalți sunt slugi și slujnice în Bö-zörmeny etc.

Părinților! S'au făcut plângeri prin diare, dăr nu a venit nici un ajutor. Singurul ajutor e în voi înșive. Acum se arătăm efectul moral, material, economic și național al acestor fapte.

Răpirea copiilor noștri nu e altceva, decât o sugere din sângele popo-ului nostru. Tanta de căpeteniă este, ca noi să perim de lipsă de sânge. Altu scopu este cel material: Ei voescu să regenereze prin sânge slovacu pe Unguru. Aceasta se întrebunțază la animale, pentru îmbunătățirea rasselor, la cai pentru susținerea armăsarilor. Acestu lucru nu se mai pomenesce în istoria celorlalte popore. Nu numai, că ne răpesc sângele, dăr ne și umilesc.

Se vatămă simțulu părintesc, simțulu de iubire și de datoriă al părinților; la copii se vatămă alipirea către părinți, surori și rudeni, către vatra familiară, către locul natal și patriă. Inima li-să răcesce printre străini, egoismulu și pofta după bani le cresce. În ascultarea de părinți cresce și ascultarea către autorități, către lege și către ordinea lumescă. În familiă se cultivă și se conservă simțământulu moral. Când pe copii li răpesc morțea, dicem, că e ne-

norocire. Răpirea copiilor noștri de către omeni aceia fără inimă, ne cășunează o mai mare nenorocire.

Noi avem scopuri cu multu mai înalte și mai nobile față de pământulu patriei noastre. Noi avem obiceiurile, datinile, cântecele noastre, avem portulu și literatura noastră. Naționalitatea noastră e recunoscută prin articolulu 44 din legea din a. 1868.

Prin răpirea copiilor noștri se calcă în picioare dreptulu și simțulu nostru național, și acesta pôte provoca numai amărăciune și inversunare între noi. Se va dice, că noi nu suntem națiune, ci o materie fără onore și voință. Voescu, ca să dispară limba și naționalitatea noastră; ei voru ca copiii noștri răpiți, după ce voru fi crescuți mari, să ne persecute. Astfel au făcutu Turcii în anii 1500 și 1600 cu copiii răpiți, pe cari i-au jugănit și au formatu din ei Ieniceri.

Părinților slovaci! În totă lumea, fiă-care națiune își iubesc copiii, numai voi alungați comorile voștre. Dela 1840 se luptă o cetă de omeni învățați pentru conștiința națională, dăr o masă mare de omeni, stă încă nepăsătoare față de acestia. Ar fi timpul, ca voi să vă jertfiți pentru limba și națiune, să suferiți pentru acestea. Căci limba noastră, în cari sunt întruite însușirile frumoșe ale idiomului slavicu, e atât de frumoșă; afară de aceea avem 120 de milioane de frați slavi.

Mamele înstrăineză și de biserică pe copii, despre ceea ce voru da sēmă înainte lui Dumnezeu! Porunca sumă: iubiți pe deapropoale voștru.

Cum potu dormi liniștiți acei părinți, a căroru copii sunt între străini. Dăr ce să facem? întrebați voi; — cereți înapoi sângele voștru, căci acesta nu vi-se pôte refusa. Aici nu valorează făgăduela ce ați dat-o, care a fost luată cu înșelăciune dela voi. Nu credeți nimēnuia, cu deosebire nu credeți aceloră, cari desprețuesc limba voastră. Nu vă încredeți renegaților, căci acești lupi nu voru voi binele oilor.

Părinților! Temeți-vă de mânia lui Dumnezeu și încredeți-vă în îndurarea sa. Dumnezeu vă ajută, ca să vă îngrijiți de copiii voștri. Nu suferiți, ca să se dice, că Slovacii își vându copiii, ca pe nise vite. Să nu ne îngrămădim rușine peste amintirea timpurilor viitoare; noi suntem omeni cu simț de onore și cu demnităte. Răpitoriloru le strigăm: „Piei Satana!“

Părinți, ocrotiți-vă copiii, și prin această vă veți ocroti sufletulu și conștiința voastră!

Colonia română din Tergu-Mureșului.

Dintre Tërnavă, Decemvre 1892.

Domnule Redactor! Sub titulu de mai sus am cetit în foiletonulu „Gazetei Transilvaniei“ nr. 220 și 221 din a. c. câteva date de mare importanță cu privire la sörtea coloniei romănesci din Tergu-Mureșului.

Cu 20—30 de ani înainte de asta am cunoscut și eu în acestu oraș secesc multe de negustori și măestri români cu bună stare materială, cari cu timpul toți s'au maghiarisat. Causa maghiarisării, după cum lămurit se vede din datele împărțite în acel foileton al „Gazetei“, este a se căuta mai întâi de tôte în slăbirea evlaviei și alipirii către biserică loră strămoșescă. Când în viața bisericăscă a unui poporu s'a ivit nepăsarea față cu cele sfinte ale bisericei strămoșesci, legătura între frați numai decât începe a se slăbi, noroculu i părăsesce și ei prindă a rătăci asemenea unei turme fără de păstor, până când lupii li sfășia și răpesc.

Așa s'a întâmplat și cu Românii din Mureș-Oșorheiu. Până când ei erau concentrați în jurulu bisericei loră naționale, până când în Dumineci și sërători cercetau regulat sfânta biserică și ascultau învățăturile morali ale preotulu, — Românii erau în putere, legătura între ei era tare și înaintau și de și în bine și fericire. Când însă alipirea față de biserică loră strămoșescă a prinsă a se slăbi, ei au început să dea înderēt, pentru că de odată cu părăsirea bisericei strămoșesci, i-a părăsit și noroculu. În casuri de căsătorii, tinerii începură a nu mai face deosebire între frați de aceeași lege și între străini. Astfel începură a se corci prin căsătorii. Nenorocirea i-a împins apoi un pasu și mai departe, căci după ce se înouibă în mijloculu loră nepăsarea față cu cele sfinte și plăcute lui Dumnezeu, nu mai voiră să țină sēmă nici de moralitate. Mare parte din tineri se căsătoriră cu femei nu numai străine de legea noastră, dăr și stricate și depravate, cari la urmă li duseră în mormēt. De aci se es lică, pentru ce atâți membri ai coloniei române din Tergu-Mureșului își curmară viața prin sinucidere.

Numai indiferentismulu religios este a se atribui, după a mea părere, trista împrejurare, că astăzi nu se mai află în acestu oraș secesc nici o rămășiță din numărulu cel însemnat de negustori și meșesugari români. Dacă ar fi rămas credincioși bisericei, ei nu s'ar fi prăpădit. Ca dovadă ne pôte servi cazul cu măestrulu Pelepele, care odinoră încă a făcut parte din colonia română din M-Oșorheiu, dăr stabilindu-se în Blășiu și esind din mijloculu unoră

înriurițe străine, nu numai că și-a conservat naționalitatea sa, dăr până la sfirșitul său tragicu a dus o viață familiară cinstită și liniștită, agonisind împreună cu soția sa o avere frumoșă, de peste 10,000 fl. Am ținut să aduc acestu esemplu mai ales, fiind că în privința acestei persoane, datele împărțite în foiletonulu din nr. 221, pe cei ce nu cunoscu împrejurările, ușor i-ar putu duce în eröre.

Numeroșii meșesugari și negustori români, ce-i avem resfrăți prin diferite orașe străine, ar putu să ia spre învățatură sörtea coloniei române din M.-Oșorheiu: Să fiă cu credință față cu cele sfinte, să țină la biserică loră strămoșescă și s'o cerceteze regulat; să nu se căsătorisă cu străini și să-si alegă în căsătorii persoane morale. De nu voru face așa, voru ajunge și ei sörtea celor din Oșorheiu, — se voru nenoroci și voru peri cu zile, precum au perit și peru multe de meșesugari de ai noștri de prin orașele străine.

Cineva.

Avisu.

În tôte cercurile electorale din comitatulu Sălagiului se voru face alegerile de membri administrațiunei comitatense la 28 Decemvre s. n. a. c.

Acestă împrejurare să aduce la conștiința tuturor alegătorilor români din comitat, pe lângă rugarea, ca să stăruiescă a fi aleși în cercurile electorale competente bărbați de ai noștri, cari se interesază cu zel laudabilu despre cauzele noastre publice.

Din ședința Comitetulu alegătorilor români, ținută în Zelău, la 5 Decemvre 1892.

Correspondența „Gaz. Trans.“

Reteagu, 7 Decemvre n. 1892.

Onorabil Redacțiune! De multu n'am mai scris nimic, nu m'au ajutat puterile, mi-a parut bine, decât am putut ceti cât de cât, să mai sciu cum stau trebile în lume, mai cu sēmă ceea ce ne privesc pe noi. Acum mai alinându-mi-se durerea de ochi, m'am pus a vă face următoarele împărțiri:

Èrna s'a pus tare de timpuriu, în ajunulu lăsatulu de sęc; de atunci pe și ce merge e totu mai frig și încet și încet se pune și omētulu. Drumurile însă, chiar și cele vicinale și de hotar sunt frecventabile, dăr vitele nepotcovite cam luncă. Tërani noștri sunt ocupați cu pădurăritulu, cară din răspuleri lemne de foc și de lucru, veți bine din păduri boeresci, de unde cumpără jugerulu cu câte 45—150 fl. după cum e și pădurea, banii apoi se plătesc

galbini de drum și i-a pottit „bună întorcere“.

S'a luat apoi cu sluga, Doru, și au mers până la un loc. Când au ajuns la locul acela, a disă către slugă să stee.

Sluga își opresce calulu, să vedă, ce i-a spune stăpănu sēu.

Atunci feciorulu își scote paloșulu din tēcă și a umblat sē-lu bage în sine.

— „Ho! stăpăne“, dice sluga, „cum îți face morțe înainte mea?“

— „Lasă-mē“, dice elu, „sē mă junghiu, că nu potu mai departe de dorulu ei!“

— „Cum să te lasu, stăpănu meu, mai bine-mi pune cruce aci pe locul acesta.“

S'au luat dără înainte și s'au dus până în orașulu cu potopu. În orașulu cu potopu, pe lângă multe lucruri minunate, mai minunată era, că cât de asfințea sörtele, se lăsa un giolgiu negru ca de jălaniă peste totu orașulu și care străinu eșia dela această vreme din casă afară, pica în potopu și nu se oprea până în țera smeescă.

Dacă au ajuns ei în orașulu cu po-

topu, s'au băgat în capētulu orașului într'o casă și acolo au aflat o babă.

— „Bună sēra, babă!“

— „Sēra bună, omeni bun, ședeți!“

— „Ședere-amu noi, dăr ai ce sēne dai de cină?“

— „N'am“, dice baba. „că de unde sū sēracă, m'ajungu cu o mănecă pe și.“

— „Pasă dără! — Na bani“, dice Doru, „și ne adă douē chile de carne și cinămu“.

— „Mergere-ași, dragii mei, dăr coțai, sē nu ești afară, că aici e orașulu cu potopu și cum veți eși, își pica în apă și nu v'ți opri până în țera smeescă.“

Înțelegându Doru, că p'aici pôte trece în țera smeescă, cât ce a eșit baba, s'a luat afară și mână sboc în apă.

Peste câteva minute, nici elu nu scia cum, se afla în țera smeescă într'o chiliă și acolo a vedut o masă, pe masă o lumină aprinsă și o carte deschisă.

Se punu la masă și prinde a ceti. Când cetea mai bine, vine un urs și i face semn cu laba, să mērgă după elu.

Sluga o rumpe pe usă afară; elu trece cu ursulu în altă chiliă și și acolo

află o masă, o lumină aprinsă și o carte deschisă.

Se pune la masă să cetescă. Când cetia mai bine, viu la elu 12 smei.

— „După ce ai venit?“ întrăbă smei.

Elu dă din umere, că nu scia, ce să spună în pripă.

Smeii priudu a-i face lege: unul, sē-lu spēndure; altulu, sē-lu mănecă de viu, ără altulu sē-lu taie bucățele și așa mai departe. Atunci se află unulu și dice: „Nu trebuie a face nimic cu elu, că vedem, nu umblă în rele, ci numa trebuie jurat, că n'a spune nimēru, cum a ajuns și ce a vedut pe-aici.“

Doru se joră, că n'a spune nimēru, din câte a vedut, și căpătă slobodeniă, să mērgă unde-a vrē.

Atunci elu apucă orașulu în lung și în lat până își adă sluga și după ce ilu află, se bagă în capētulu orașului într'o casă, — casa unei veduve.

— „Bună ziua, nevastă.“

— „Sănătoși, drumarii mei; ce coțai, ce căștiți?“

— „Cotăm și căștițăm o fată, ce o chiamă Malica, că aceea-i sufletulu meu“, dice Doru.

— „Hei le! în tare locu-i aceea“, răspunde nevasta, „că-i între călugărițe, dăr dără vomu putu face orec, că eu i spal și-i curățesou, și az. intrare când vrēu.“

— A mea a fi ea!“ socotesce Doru și începe a ispiti pe nevastă.

— „Și ore cum ași putu s'o vedu“, întrăbă, „că pocnesce inima în mine până ce-oiu vedē-o?“

— „Soi ce, cum a fi bine?“ răspunde nevasta, „vomu umbla, sē-ți aflăm ore-ce haine de preot, și ti-i băga, cum ai vrē s'o spovedesci, că într'altmintea nu poți intra.“

— „Fă cum soi mai bine, numai fă iute!“ dice Doru.

Se duc sē-și afle haine călugăresci și cum mergu, se tēnescu cu un om bētrănu.

— „Bună ziua, moșule!“

— „Sănătoși, feciorulu meu; da vrē să duci pe Malica?“

— „Vrere-ași, decât ar vrē Dumnezeu, că mă topesou de dorulu ei.“

— „Nu-i putu“, dice moșulu, „că nu ești gata, dăr hai sē-ți dau caii mei,

de regulă în 3 rate egale: În Maiu, Iulie și Septembrie anul viitor.

Unu an doi, ținutul acesta nu va duce mare dor de lemne, nici că sunt chiar foști de scumpe, dăr după aceea țile grele vom duce de rëndul pădurăritului. Că pădurile cele mari sunt pe gătenia, cele tinere, de grosimea parilor de clăi, le nimicesc tare pentru a fi dubite de scôrță. Tôtă vara belescu la scôrță de stejăr și o spedeză în streinătate.

Bucatele sunt în batjocură de efine: cucuruzul, sęcara și fasolea numai cu 80—90 cr. mierța cea mare ardelescă de 22 cupe, grăul cel mai frumos cu 1 fl. 50 cr. Așa e piața Reteagului. Vitele însă se plătesc bine. Dăr colo cătră primăveră, după ce ierua s'a pusă așa de timpuriu, va fi scumpă fēnul. Peste veră și în tōmna au zăcut tare vitele de gură și de unghii, porci au și murit, dăr nu de estă morbă, ci de grumăzare.

Mai îngrozit suntem, când se apropiă primăvara, din lipsa de pășunată, căci cu ocaziunea comasărilor, de car p'aci pe șesă nioi o comună nu a scăpată, nu s'au dat pășunate comunale, din care causă bieții proprietari mic trebie sē-și dee vituțele în pășunată la marii proprietari, cărora apoi plătesc: pentru o oiă 60 cr., pentru un vitel 3 fl., ăr pentru o vită mare 6 fl. pe vară. ăr marii proprietari bagă atâtea vite, de adesea nioi până la vara jumătate n'au ce pasce; de aci în colo, flămânțesc până li se lungesc urechile și li se vedă cōstele. Cu tōte aceste încă tot e de trăit, dăr e de temut, că și țile mai grele vor veni pentru micii posesori.

E drept, că vedēnd Ungurii noștri starea lucrurilor, au prins mite n cap, cultivēză nutrețe multe: mazărice, trifoiu, lucernă, nap, dăr nu pot cultiva atâtea de câte ar avē lipsă, că atunci rămân fără grău și cucuruz.

Viile produc din an în an tot mai puțin; astă-tōmna au fost struguri mai numai de mănecare, vin tare puțin s'a stors, de nu i ce spune. Pōme încă n'au fost, decât prune, de car apoi au fost în adevăr forte multe. Le-au adunat speculanții cu câte 50 cr. mierța cea mare, și și-au mai fiert și omenii noștri licitar și și-au uscat pe sēma casei.

Acum o ducem rēu de mori, fiind apele înghețate; câte 3—4 țile trebuie sē stee bieții omeni pe la mori până sē se vedă cu faină.

În 3 l. c. a fost aci o mică festivitate națională; învătătorii români din tractul protopopescu al Reteagului și-au ținut ședința lor de tōmna. Se vede progres imbucurător la învăt-

torii din acest tract, pagubă, că pe pomărită nu pună chiar nici un pond. Dăr e de sperat, că dōră dōră vom vedē odată, că așa nu e bine și s'ortă pune cu mână cu picioare pe pomărită, dela care depinde în mare parte fericirea poporului din estă ținut. Dăr despre asta la alt loc. Acum sē auzim de bine!

Ioan Pop Reteganul, invăt. em.

Convocare.

Membrele „Reuniunii femeilor române din Brașov și Săcele pentru ajutorarea vėduvelor scăpătate ort. rės. din Brașov și Săcele” se conchiamă prin acesta a lua parte la adunarea generală, ce se va ține Lun, 30 Noemvre, ținua Sf. Andrei a. o. la 2¹/₂ ore p. m. în edificiul școlelor centrale române din loc, cu următoarea

Programă.

1) Cuvēntul de deschidere; 2) Raportul general al comitetului reuniunii despre activitatea sa în decursul anului expirat; 3) Raportul asupra oasei reuniunii; 4) Citirea listei membrilor reuniunii; 5) Alegerea unei comisii pentru censurarea rațiociniului casei pe an. reun. 1892/93; 6) Alegerea unei comisii pentru verificarea protocolului adunării; 7) votarea budgetului pro 1892/93; 8) Propuneri de sine stătătoare; 9) Alegerea comitetului pe un nou period de 3 ani; 10) Inchiderea adunării.

Brașov, 21 Noemvre 1892.

Elena G. Ioană, președintă.

I. Dariu, actuar.

La mormēntul unui dascal.

Cuvēntă rostită de Ioan Vătășanu, invătător la școlele centrale române din Brașov, cu ocazia sfințirii petrei comemorative a regretatului invătător I. Petrică*)

Fapta bună merită a fi încununată! — Nu vė voi dice nimic despre cuvintele acestea, în înțelesul cărora a obosită mai ales marele apostol Pavel; nu vė voi dice nimic, pentru că acelea vor rēsuna ca un echo în totu cuprinsul acestui mic discurs funebrel. D-vōstră înși vė le veți dice în inimile d-vōstră, fără sē am lipsă a le repeți eu, — căci această mulțime de popor, această așteptare, această preocupățiune sērbătorească a inimilor, ce este alta, decât na adevērul, decât nu dreptatea, care vine, care se pogără din ceriu asupra mormēntului, în care se află depuse rēmășițele pământesci ale unui vrednic muritor?!

Și acest om... cine este el? Este el vre-unu domnitor, care s'a dus a se culca lângă părinții, moșii și strămoșii sēi, după ce a stăpănit glorios

*) A se vedē Nr. 217 al „Gaz. Trans“.

poporele sale? Este el vre-unu invingător, care a supus cu puterea armelor tōte țerile până la marginile pământului? Este el vre-unu legislator, care a întemeiat cutare stat, ori împărăția? — Nu! El nu e nimic din tōte acestea, — și totuși e mai mult, decât toți aceștia. El n'a fost nioi domnitor, nioi general, nioi fondator de țeri, ci a fost un simplu cetățēn, un vrednic tată de familie, un zelos propagator al culturai și moralei, — un brav invătător și director al școlei capitale române din această parochia.

Fiind chemat de Provedința la onorifica misiune invătorească, regretatul I. Petrică a urmat fidel acestei voci, consacrandu-și partea vieții sale în interesul instrucțiunii, cultivand un teren, ce cu toții trebuie sē recunoscă, că este pe cât de vast, pe atât de obositor și spinos. Spinos, dicit, de ore-ce pe umerii invătătorilor cade chiămarea grea și mărēță, de-a cresce tēnera generațiune, a cărei voință dela natură este inclinată mai ușor spre lucrurile rele; a invătătorilor este marea și nobila datorință, de-a sădi, deștepta și nutri simțimintele tinerimei pentru tot ce este bun, mărēț, nobil și frumos; a lor este chiămarea, de-a cultiva inima tinerimei pentru fapte bune și morale. A stēri deci din inima crudei generațiuni simțimintele rele și a le înlocui prin altele bune, curate și nobile, ca prin acelea sē fiă ademenită și atrasă, sē i se misce voia, sē i se stērnescă rivna pentru esecutarea faptelor mărēțe: — estă problema incredințată invătătorului.

Și în momentul acesta sublim, mi-se oferă ocaziunea de-a putē constata cu inima plină de duioșia, că fericitul I. Petrică întru cultivarea unui atare teren a stat la înălțimea chiămării. El a dezvoltat tōtă activitatea, numai și numai sē fiă liniștit în suflet și împăcat în conștiință, că a contribuit cât de puțin la opera culturai naționale. Incătu a satisfăcut greii sale misiuni, lasă în aprețirea Venerabilului preot al acestei parochii, care în calitate de director școlar local este în pozițiune în prima linie a și da verdictul sēu. Pe noi însă, modeștii propagatori ai culturai și moralei, ne mângăie deplina convingere a inimei, că I. Petrică de odinoră a corēsponș după modestele lui puteri așteptării generale, ca membru al corporațiunii didactice și ca membru al despărțemēntului Reuniunii nōstre culturale.

Pentru vrednicia și pentru însușirile lui cele bune și mărēțe deci, și pentru ca sē corēsponșă Despărțemēntul Reu-

niunei nōstre culturale cuvintelor marlei apostol, s'a aflat îndemnată a ridica în onōrea și memoria lui I. Petrică această pētră monumentală. Este acesta cea mai puternică dovadă, că fiul nēmului nostru sciu stima, sciu prețu amintirea celor ce asudă în brazda luminării și redeșteptării poporului românesc. Voi ați înoununat mormēntul acestui dascal cu semnul recunoștinței vōstre; ați ridicat această pētră, ca ea sē vestescă urmașilor vōștri, că aci se află depuse osēmintele unui bărbat, care a luptat, a obosit, a muncit numai și numai spre a contribui și el la fericirea rēmului nostru.

Voi, băieți, cari v'ați ocrotit odată în jurul acestui stēlp al fericirii vōstre; voi, amici, cari pe temelile puse de acest dascal al vōstru v'ați ridicat la bunăstare și fericire; voi tot, căți v'ați luminat odată la făclia aprinsă de acest dascal al vōstru: aduceți-vē aminte, că cel ce își cinstește pe dascalul sēu, pe sine se cinstește; ceretand aceste locuri, nu uitați de a vē abate și în acest loc de rēpaus, cetiți cuvintele gravate pe această pētră monumentală și nu uitați de-a vēră o lacrimă de recunoștință pe mormēntul celui ce v'a pus vōște temelile vieții. Făcendă astfel, voi veți urma exemplul invătătorilor lui Plato, pe a căruia pētră mormentală erau gravate cuvintele: „Aici odihnesce Plato, al sēu suflet locuesce în ceriu; omule! ori cine ai fi tu, admiră faptele lui cele mărēțe“.

Arta de a trăi.

După Stugau, de Camil B...

Fiă-care și aparține vieții.

Pentru ca sē fim mai bine înțeles, sē ne închipuim viēta omenescă, — a cărei durată maximală sē o evaluăm până la 100 ani, — ca o dramă în cinci acte. Toți omenii, căți se nasc, ar vē sē vedă piesa întrēgă; dăr ce sē veți, înainte de a se sferși actul prim — etatea până la 20 ani, — au părăsit teatrul deja fără voia lor jumătate din numărul total al publicului prezent. La finea actului al doilea — etatea între 20 și 40 ani, — au mai rēmas prezente, în cas favorabil, încă două din cinci părți. Cu mult înainte de a fi cădut cortina pentru actul al treilea — etatea între 40 și 60 ani — teatrul s'a golit până la una a treia parte. La finea actului al patrulea — etatea între 60 și 80 ani — numărătōrea nōstră d'abea ne dă o a deca parte din numărul original al mulțimei de privitori. Și când cade cortina pentru actul al cincilea, — etatea între 80 și 100 ani —

că-să cu aripă, și-i scăpa, decât-i mână bine“.

Așa se duce cu caila la nevastă acasă, se gată în haine călugăresc — în chip de popă — și se ia cu nevasta la mănăstire.

Malica l'a și cunoscută îndată, cum l'a vedut, și și-au cădut în brațe sărutându-se și plângēndu-se unul la altul.

— „Alelele, soră dragă!“ dice Doru, „multă țeră am străbătut și mult amar de dor ț-am dus. Dăr sē fi umblat de-o sută de ori p'atata, și încă mi-ar părea puțin pentru bucuria, că te ved“.

— „Lăsați dragostile“, dice nevasta, „că nu-i vreme sē vē dragostiți, ci-i vreme sē vē gătiti, c'orū simți smei și vai de mine și de voi“.

Atunci încalecă amēndoi pe cai și... arde-o!

Cum au simțit smei, că duce Doru pe Malica, s'au și luat pe urma lui cu cai nēdraveni, cu paloșe defoc și când au ajuns la hotarul țerei lor, numai cu atata a întrecut, că nu l'au ajuns cu mâna.

Scăpand el de-acolo, a zăpsit în

ore-ce oraș, unde a murit împēratul și aducendă întâmplarea sē-lă alēgă pe el de împērat, a ședut acolo așa cât ar fi un an. Când a fost la anul, dice nevastei: „draga mea, nevasta mea, rēu dor mă ajunse de tata, dăr eu mă duc sē-lă ved și cu o cale sē direg lucrurile pentru cunună“.

Doru s'a dus, Malica a rēmas acasă și a vedut de grijile țerii.

Dăr sluga de icoa s'a bătut sē fiă dōmna una cu el, sē-și tăgăduiescă bărbatul și sē-lă primescă pe el de împērat în locul lui.

„Audi ce“, dice ea atunci, „de ti tot sfărma, ce gândesc tu, aceea n'a fi. Eu mi-oiu purta omenia mea, că-să muier cu bărbat și altul nu-mi trebuie în vece“.

— „Ba că asta, ba că ceea“.

— „Adică, decât nu te ștergi de aci cu binșorul, ț-oiu pune pene la picior!“

— Lasă numai, socotesce sluga, că a veni vreme, când mi i pomeni încă!

Așa îndată se pune la masă și scrie stăpânului sēu carte, cumcă: „eocă, stăpânul meu, ce muier ai și cât de tare te doresce. Că merge sēra și vine

diminēta, că bate tōte balurile și se dă cu alții, pe tine nu dă nimic. Decă eu i spun, că: stăpāna mea, asta nu face, ceea nu face, dice, că m'a scote din slujbă și m'a băga în temniță...“

Ce a petrecut inima lui Doru la această carte, nime n'ar putē spune. Destul, că serie slugi înapoi și dice: „de-că-i rëndul așa și așa, sluga meu, alege doi pușcași din oraș, apoi o du între hotar și-i dă plumb, că femeia, care-și calcă credința, de alta nu-i vrednică...“

Sluga cum a căpatat cartea, a și ales doi pușcași, o-a dat pe mâna lor s'o ducă între hotar, sē-i de plumb, poruncindu-le sē-i aducă vērful dela limbă în semn, că o-au omorit.

Pușcași se duc cu ea între hotar și după ei pe de-ascuns s'a luat un ținoc.

— „Dragii mei, omeni de omenia“, dice ea, „de credeți în Dumneșeu, credeți și'n mine, că mă omoriți nevino-vată. Dăr nu mă omoriți, ci lăsați sē-mi căsnesc țilele, câte le-am rēnduite, că eu vou vē făgăduesc și vē jor, că vēc de vēc omă pământēnă nioi n'audi, nioi n'a sci de mine.“

— „Noi avem poruncă și trebuie

sē arătăm semn, că o-am pinit,“ rēspond pușcașii!

— Decă aveți poruncă și trebuie sē arătați semn, pușcași ținocul cela și-i tăiați din limbă, dăr nu vē faceți părtași de sângele meu, că-i sânge nevino-vat“.

— „Ba că dēu, fērtate“, dice un pușcaș, „ce sē luăm noi mōrtea ei pe sufletele nōstre, când nu-i cunoscem vina?! Eu dicit atata, că nu o pușc“.

— „Nioi eu!“ dice celalalt.

Pușcară apoi ținocul și i-au tăiat vērful dela limbă, sē facă sēmă la slugă.

— „Mōrtă-i?“ întrēbă sluga.

— „Mōrtă!“

Dracul și-a ajuns ținta.

Ea se luă sērmana pe codru trāind cum i ajuta Dumneșeu sântul, numai cu pădure și rădēcin — încunjurand tōte locurile, unde socotea, că se pōte tăni cu omeni.

Intr'o sēră, cum rēțacea prin pădure, veduse un lup și de frica lui, se sui într'un copac mare. Copacul era bortos pe din lăuntru de sus până jos și ea nu sciu cum s'a sucit în el, de a ajuns, că a picat în bortă și acolo

din o miile de privitorii, d'abia de mai e prezentul unului singurii, care insa e deja atat de obosit si somnuros, incat d'abia mai e in stare sa urmareasca cursul actiunii.

Prin urmare, nici pe jumetate din numarul total al celor nascuti, n'ajunge sa vada actualul al doilea al dramei vietii! Cu cat mai mare e decia datoria parintilor si a educatorilor sa ingrijisca, ca actualul prim al copiilor sau al celor increduti lor, sa nu fie pre multu ingreunatu si amaritu.

Se traimu deci zile d'albe, si pentru viitoru sa lasamu tote in grija bunului Dumnezeu? Nici de cum, pentru-ca acesta ar fi o nebuia. Der ore nu ne putem noi bucura de prezentu si totusi sa ne ingrijimu, ca sa ne putem bucura si de viitoru, cand acesta va fi devenitu prezentu? Cum face ore economulu cu bucatele sale? O parte din ele o gusta cu ai sei, pe cealalta o semena, ca sa aiba ce manca si in anul viitoru. Ar fi nebuia a consuma intraga proviziune si a nu pastra nimic pentru semnaturu; der tot atat de nesocotitu ar fi sa ducă lipsa, pentru ca sa ramana neatacatu intraga proviziune, care nu tota este de lipsa pentru semnaturu si pe care pote o mananca gargariile si socreii mai nainte de a fi fostu cuiva de folosu. Celu ce trasese exclusiv numai pentru prezentu, pote fi siguru, ca viitorulu desconsideratu mai curendu seu mai tardiu isi va resbuna asupra lui. Asupra celui ce trasese exclusiv numai pentru viitoru, isi resbuna deja prezentulu. Celu dintai e unu risipitoru, care gusta acum si duce apoi mai tardiu lipsa; celu de alu doilea unu sgarcitu, care se lipsese acum, si care mai tardiu — nu va gusta. Intre acesti doi, mai rationalu procede in tot casulu celu dintai, pentru-ca prezentulu e siguru, viitorulu insa nesiguru. Cea mai buna e la mijlocu: a se bucura de prezentu. A afla mijloculu adevratu, si in punctulu acesta, se va dice, ca e greu. Aditemu. De aceea si pe timpul lui Diogene omenii cu minte au fostu asa de rari, incatu acestu filosofu causticu, in modu ironicu, ii cauta in amieca mare cu lampa. Insa a se apropia mai multu seu mai putinu de adevratulu mijlocu, pote fia-cine, care aspira la acesta.

Cum se ne ingrijimu noi de viitoru? Nu prin timiditate neactiva, ci prin preingrijire inleptu si prin muncu. Prin muncu inleptu nu numai, ca ne preparamu mijlocele de a ne pute bucura de viitoru, ci facemu mai placutu si gustarea prezentulu. Nu in *alungarea* timpulu, precum credu atat de multu, constata adevrata gustare a vietii, ci in *impletea* lui in modu inleptu.

Pote nici-odata n'a fostu mai de lipsa, ca acum, a esclama:

„Der omeni bunu, nu alergati, nu fugiti si nu manati asa de repede, ca si cand v'ati teme, ca nu veti sfirsi destulu de iute cu vietu! Lasati-ve timpu! *Festina lente!* Prietina morte vine de sine se via, cand sosese timpul, n'aveți nici o cauza se-i fugiti cu atata graba nesocotita inainte! Trageti-ve pe semu! Treziti-ve! Nu uitati, pentru mijlocele de traiu, vietu inasa-și! Lasati si prezentulu dreptulu seu!”

E unu prejudiciu tristu si prin nimic justificabilu a crede, ca morala reclama o neinterupta resemnare de noi inși-ne; ca a lua parte la o petrecere, ori catu de nevinovata, ar fi pecatu; ca lui Dumnezeu i putem servi mai bine, decu ucidemu pe catu numai se pote veselia vietii. Prin astfelu de doctrine nepricepute, desi de buna intentiune, sufletele timide suntu torturate cu indoieli de constiinta si prea adesea se promoveza numai tartuferia si ipocrisia. Lumea nu e o vale a plangerilor, precum ar vre se o arate pesimistii, si nici numai o scola pregatitoare pentru vietu viitoare; bunetatea supremu nu ne-a chematu la vietu pentru suferinta, ci spre bucuria. Vietu e unu daru; pe daruitoru ilu onorezi si-lu inveselesci mai multu, decu te bucuri de darulu primitu, adecu decu te bucuri de vietu. Care omu, fia elu si numai pe jumetate bunu, decu i s'ar fi datu darulu a chema la vietu o fiinta via dupa planulu seu, ar pute daru vietu spre altceva, decatu pentru fericire? Si totalitatea supremei bunetati se fia mai lipsita de iubire, decatu unu omu ordinaru! Ce imagine nedemna! Ce contradicere! Der virtutea, care suferu, egoismulu, care triumfeza, nu suntu contra argumente? Pentru-ca vietu pamentescu a omului e numai unu fragmentu alu vietii universale. Si apoi cine ne garanteza ore, ca virtutea suferinta se simte asa de nefericita, si reutatea triumfatoare e atatu de fericita? Se intrebamu pe celu virtuosu, decu ar fi elu aplecatu se-si schimbe pacea lui internu pentru succesulu esternu alu egoistulu. Pe langa tote acestea, totu reulu isvoresce din retacirea propriu, seu a altora. Nici unu omu, care nu e alienatu, nu face reulu de dragulu reulu. Chiar si nedreptulu isi da aparenta dreptulu, chiar vicinulu, pe catu ii e posibilu, se inveselesce in mantaua virtutii, seu celu putinu a onorei. Se combatemu retacirea si vomu combate pecatulu; se promovamu adevrulu si vomu promova moralitatea; se facemu pe omeni fericiti, si-i vomu face bunu. Cu inima vesela inca nu s'a comis nici o crimă. *A deveni fericitu si a face fericitu e cun-*

tesenta intregii sciinte morale, cum si suma a tota intelepciunea de vietu.

Forțe adevratu dice *Zschokke* in „Contemplarea de sine:” „Lumea nu e noua, ceea ce-i suntemu noi ei. Nu ea ne face fericiti, seu nefericiti, ci noi o facemu se fia o lume fericita, seu nefericita. Celu reu i se pare rea; sufletele frumoase o veda frumoasa. Celu ce crede in virtute, acela are insu-si virtute; celu ce nu crede in Dumnezeu pentru acela nu exista Dumnezeu. Deorece noi suntemu ca si nisce creatori ai vietii noastre morale, a unui ceru seu iadu: se ramanamu deci *creatori bunu*. In fapta, dupa cum sadimu si semenamumu in acestu gradina miraculoasa, asa vomu si secera.”

Invetaturile cuprinse in acestu capitolu le reasumamu intru singura propozitiune si adecu: *fiacare di apartine vietii*. Celu, care vre se guste cu bucuria vietu sa, se-si amintescu acestu adeveru, catu de desu numai pote, se se scole cu idea acesta si se se culce cu ea. Elu se considere fiacare di ca o parte fragmentara a intregii vietii si se o trasesca asa, cum doresce elu, ca se-i fia intraga lui vietu. Multu florini singuraticii facu pe unu omu bogatu, si multe zile veselu facu pe unu omu fericitu. *Celu ce desconsideru banulu, nu va ajunge curendu la florinu, si celu ce pune putinu pretu pe ziua de azi, acela nu va ajunge ani fericiti.*

ECONOMIA.

Rentabilitatea stuparitului.

I.

In anul 188., amicul A, respundendu amiculu seu B, — despre care de multu nu audise nimic — ii scrie intre altele:

Iubite amice! Te plangi, in epistola ta, in contra a doue rele, ce se numesc: a *neaverii* si *uritului*. Dicu, ca ai familia numeroasa si isvoarele de castig pentru ingrijirea ei iti suntu de totu slabite. De alta parte te tanguesci, ca in zilele uricioase si ploioase de toamna, ernu, primaveru, te cuprinde uritul, nu ai cu ce se te ocupi, ai dori se alungi timpul se trecu mai repede, ai vre se faci seninu in sufletulu teu, se-si alungi negura grea a cugetelora ingrijitoare, triste si scurtatoare de vietu, der cu catu te silesci mai multu la acesta, cu atatu mai tare te pomenesci intorcendu-te in acela ceru vios, ceea ce te face se te simti si mai descuragiatu. — Eu iti recomand unu mijlocu pe catu de simplu, pe atatu de usoru, carele te va scapa de ambele neplaceri, si acestu mijlocu este *stuparitul rationalu*, carele iti va imbunatati si starea materiala, si-ti

va castiga si distragere sufletescu de ajunsu.

Acesta este statulu, ce l'a datu A, amiculu seu B. De atunci n'a trecut nici dece ani si amicul B. este unulu dintre muritorii cei mai fericiti si indestuliti. S'a apucatu cu totu adinsulu de stuparitu, carele ii aduce la anu vre-o cateva sute de floreni venit ucuratu, si in totu timpul, vara, ierna are nu prea multa, der totusi destula ocupatiune, incatu negura grijiloru suparatoare nu mai are timpu a tabari imprejurulu sufletulu seu.

Si ore starea amiculu B. la cati dintre ai nostri nu s'ar pute referi? Plugarulu se plange de seracia; invetatorulu din cauza lipseloru dilnice, de abia isi traganeza vietu de azi pe mane, luptandu cu atatea neajunsuri spre dauna nu numai a sa, ci a natii intregi. Preotii partea cea mai mare nu au nici pe departe o dotatiune coresponditoare pozitiiilor lor sociale: cu unu cuventu putini voru fi aceia, despre cari se se pota dice, ca ducu o vietu indestulita: Si apoi chiar indestulitu se fia cineva cu starea sa materiala, der catu de greu i trece timpul celu lungu si posomoritu din Octomvre pana in Martie, cu deosebire celor ce sorte a-i aruncatu prin nisce comune amarite, izolati de publiculu inteligentu.

Mi va dice pote cineva: ceteasca opuri bune si astfelu isi voru castiga si distragere si folosu moralu! Ei domniloru, e usoru a dice „cetesca”. Der ore bietulu invetatoru, preotu ori altuia, unde ii este biblioteca? Dela stramoși nu a mostenit'o, ei insu-si nu si-au pututu face o biblioteca, din carea ori si cand se-si pota lua carti de citire, pentru-ca domniloru, cartile suntu scumpe si noi pentru a pute jertfi sume mai insemnate pe acestea, suntemu prea seraci. Si apoi chiar se aiba cineva carti de cititu de ajunsu, der ore cati voru fi de aceia, cari se aiba si pasiunea de a-si ample intregu golulu timpulu de iernu cu cetitul? Cetesci cateva ore, dela unu timpu iti fierbe capulu, literele fugu inaintea ochiloru si asa ne mai aflandu placere in cetitu, puni cartea la o parte si ai dori se lucrati altceva, der nu ai ce.

Este insa unu mijlocu, care omului ii castigu totdeuna placere

acuma era perindu de fome, ca numai ce a mancatu putregai de pe bortu.

Asa a traitu sermana intru jumetate de anu.

La jumetate anul vine barbatulu ei acasa si intemplantu se veneze in padurea aceea, de meadai a saluitu chiar in apropierea copaculu, in care era ea.

Era cu ei acolo si unu tincu si acelaia indatu i-a mirositu, ca domna-i in bortu. Da-te dera la meadai, cand i-au aruncatu si lui unu darabu de pita si carne, da-te cu ele pana la bortu si in bortu pe langa pamentu fiindu o strungu, o indesa la stapana sa.

— „Datati la canele asta?” intrebă Doru.

— „Datu, der nu scimu: unde se duce cu ea.”

— „Mai dati-i odata, se nu ramana flamendu.”

I mai dau odata, der era se duce cu ele de-a dreptulu la bortu.

Doru se nadascesce de canu, unde merge si ce face cu mancarea, si luandu-se dupa elu, vede ca cineva isi intinde mana si ia pita si carnea dela canu.

— „Cine esti aici?” intrebă atunci.

— „Eu!”

— „Cine tu?”

— „Eu, muierea ta!”

Lui Doru i se paru, ca se naru ceriulu pe elu de dragu si de rusine, si indatu o scole afaru si-o duce acasa. Acolo apoi o intrebă, cum a ajunsu in bortu, si muierea ii spuse pataunile ei: ca eta ce a vrutu sluga si decu m'am impotrivitu, ce ti-a scrisu ca se me perdă.

— „Aşa, sluga meu! dice Doru; asta ai cutezatu tu se faci? — Las' ca-ti dau eu tie impetritia! si in clipita aceea i-a luat capulu.

Dupa acestea, de cea mai mare parere de bine, s'au hotaritu se se ducă acasa la tata-seu, lasandu impetritia in scirea cui ii trebuie.

Si baga dera unu slugu nou si pleca la drumu di de vera pana n sera, caoi teta lor era departe. Sera li-se facu nopte langa o padure.

Aici si-au facutu focu si si-au asterntu si dice catre sluga: „strajnesce, sluga meu, pana colo catre miezulu noptii; atunci me scola c'oiu strajui eu.”

— „Bine-a fi.”

Cand e colo catre cina a buna, vinu doi corbi si se lasa in virfulu lemnulu,

unde erau ei culcati si se intrebă unulu pe altulu:

— „Cum te laudi, frate si ce-i nou in teta ta?”

— „Nou'i aceea”, dice, „ca feciorulu esta merge acasa, se se cunune, si cond a esi dela cununiu, li-a sta inainte uu hinteu cu doi magari. Ei s'oru sui in hinteu si cum s'oru sui, magari i-oru duce de-a dreptulu in apa fara fundu, — acolo li-a fi perirea. — Cine aude cuvintele nostre si le-a spune, facu-se stanu de petra pana in genunchi.”

Dimineta se scola, se ducu mai departe si pe sera ajungu langa alta padure. Acolo era si-a facutu focu si dice catre sluga: „culca-te, sluga meu, ca ai strajuitu tota nopte si ti-a fi somnu.”

— „Ba nu, stapane, eu nu me culcu.”

Catre cina a buna vinu corbi si se lasa pe virfulu lemnulu, unde erau, ei si se intrebă, ce veste noua i in teta lor?

„Acesta veste-i”, dice unulu, „ca tinerețele astea se ducu se se cunune si cand voru esi dela cununiu, li-a sta inainte unu hinteu cu patru cai. Ei s'oru sui, cai i-oru duce de-a dreptulu in apa

fara fundu, — acolo li-a fi perirea. — Cine aude cuvintele nostre si le-a spune, facu-se stanu de petra pana n brau.”

Dimineta se iau inainte si se totu ducu-ducu, pana se face sera buna si era inserza langa o padure.

— „Na, sluga meu”, dice Doru, „acuma ai strajuitu doue nopti totu de-a rendulu; culca-te si te hodinesce.”

— „Ba nu deu io, stapane, nu me culcu, ca nu mi-e somnu nici o leca.”

Cand e la cina a buna vinu corbi si se intrebă de noutatile ce-su in teta lor.

— „Acesta noutate-i”, dice unulu, „ca tinerețele astea se ducu se se cunune si cand voru esi dela cununiu, li-a sta inainte unu caru cu patru boi. Ei s'oru sui in caru si cum s'oru sui, i-oru duce in apa fara fundu, — acolo li-a fi perirea. — Cine aude vorbele nostre si le-a spune, facu-se stanu de petra totu.”

S'au dusu apoi acasa la tata-seu si s'au cununatu.

Cand au esitu dela cununiu, dice sluga: „domnulu meu si dragulu meu, da-mi o pusca si glonte la ea si fi iertatoru de tote ce-i vedea si ce-oiu face.”

și încă o plăcere cu folos, și aceasta este: *stupăritul rațional*.

Mă rog, spuneți-mi un animal, căruia să nu-i trebe să-i dai de mâncare și totuși să-ți aducă venit? — Sigur, unicul este *albina*. Ei îi dă omul locuință, carea une-ori abia ajunge câțiva cruceri, și ea, fără a-ți mai da altă grijă, se ușurează mai face alte spese, îți plătește chiria în-sutit, decât plătește locuința, și încă îți rămâne ca capital de venit și pe mai departe. Chiar și decă stupul se manipulează în modul cel mai primitiv, rămasă dela moși de strămoși, totuși aduce ceva venit curat; der astăzi, precum a înaintat ori ce cultură, așa a înaintat și cultura stupăritului și astăzi noi putem trage dela stupi folose nu numai de țec, ci chiar de sute de ori mai mari ca înainte. Astăzi stupăritul întru atâta este de perfecționat, încât în modul cel mai ușor stuparul face cu albina ce voesce. Decă voesce, o face să roescă, respective face roiu măiestrit. Acum nu mai e de lipsă să aștepte omul după stup, pândind săptămâni întregi, că ba roesce aji, ba mâne, și în urmă se nu roescă, ori chiar decă a roit, se tragi necas de morțe până îl prind, sărind tôte gardurile după el și în urmă totu se te întorci cu mâinile gôle; se poște să fi espus a și frânge gâtul prin nescari virfur de arbori. Nu! — aji în timp de de ce minute din un stup, face stuparul doi, și încă în mod sigur, nu problematic. Stuparul însu nu este silit a face roiu, măcar de s'ar înmulți albinele ori cât de mult, ci în loc de roiu, poște să potrivască albinele așa, ca ele să producă miere și încă le poște face să producă într'o săptămână mai multă miere, cât ar fi produsă mai înainte într'un an întreg.

Mi veți dice, că la acesta tre-bue știință, tre-bue deprindere. — Da! Fără indoelă tre-bue amândouă, fiindcă fără a ști, nimeni nu va fi în stare să facă ceva, și apoi deprinderea și-o însușește omul prin încercări repetite. Der vă asigură, că pentru a stupări cineva în mod rațional, cu rezultat bun, nu se recere nu știu ce știință grozavă, ci decă scie atâta, cât e într'un mic manual de stupărit a d-lui învățator Deganu se u a d-lui preot Costin, e prea de ajuns.

(Va urma.)

HIGIENA.

Influența curenților de aer asupra sănătății.

II.

Să trecem acum la influența, ce curenții de aer pot avea asupra sănătății noastre.

În cât privește starea igienică generală, influența curenților este și bună și rea, după împrejurări.

Este bună influența curenților prin aceea, că în multe cazuri, ea este în stare să ne curețe atmosfera de cauze de boală.

În adevăr un curenț puternic de aer este în stare, ca să depărteze un aer, în care flo-tază multe cauze de boală, cum ar fi atmosfera camerei unui bolnav, aceea a unei săli ocupate de multe suflete: șola, închisoarea, localul judecătoresc, casarma etc.

În aceste localuri un curenț de aer este binefăcător; eti pentru ce se recomandă soba cu gura în casă, ferestre ce se pot deschide, în fine deschiderea ferestrelor și a ușilor, din când în când. În limbajul popular se dice: *se aerisesc casa*. Acestă aerisire nu împlinesc alt scop, de cât depărtează, grația formării de curenți de aer, pe uși și pe ferestre, cauzele ce ne pot îmbolnăvi, din atmosfera camerei locuite.

Este rău curențul în acele împrejurări, în cari ne aduce un aer încărcat de gaze nerespabile, de praf și de microbi.

Der curenții de aer au asupra sănătății o influență directă. Un curenț poște îmbolnăvi pe un om, se u mai bine dîșu, un om, care a cădutu bolnav, nu s'ar fi îmbolnăvit, decă n'ar fi fost curenț.

Acestă afirmațiune este a omenirii întregi și se susține atatu de mult, încatu chiar la boala, la cari un curenț de aer n'a avut nimic a face, se dice: *a răcit*.

Să cercetăm, cum curențul poște face ca un om să se îmbolnăvescă.

Un curenț de aer rare-ori este cald, și acesta pentru-că un aer cald, deși formază curenț, însu fiindu mai ușor, căci în acestă stare lă duce căldura, el se ridică în sus, pe când în jos, unde în general suntem noi, se

precipită aerul rece. Prin urmare când dîcem curenț de aer, dîcem răceală se u scădere de temperatură.

Așa fiindu ne este lesne acum ca să înțelegem influența vătămătoare, ce un curenț de aer rece eserecitate asupra sănătății. Răceala, se scie, scade rezistența în contra bolilor; esperiențe, cari au dovedit acestă s'au făcutu de d. prof. Babeșu, în institutul se u.

Un curenț de aer, care lovesce pe un om, îi slăbește rezistența în contra atacului, ce microbii nu puteau implini, numai din cauză, că omul acela avea putere rezistentă. Acestă rezistență slăbită prin curenț de aer microbii pot efectua atacul.

Se găsesc omeni, și cei mai mulți sunt de acestia, cari au în corpul lor multe colonii de microbi, der cari microbi sunt în stare de neputință de a implini un atac, pentru-că rezistența organismului este puternică.

Sunt tuberculoși, la cari bacilii nu facu nici o supărare; sunt reumatisanți, la cari microbii dorm, ca se dîcem așa; sunt sifilitici asemenea nesuperați de microbi lor; sunt și alte multe soiuri de microbi, cari stau ca și adormiți în corpul omenesc.

Decă peste acesti invadați de microbi vine o răceală, adusă de un curenț, fiă la un bal, fiă într'o stradă, fiă într'o recepție, fiă într'un teatru etc., atunci mulți din acestia cad bolnavi, căci microbii lor iesu din starea de amorie și învingu, grația scăderii de rezistență, prin curențul de aer.

Der în multe cazuri nu este necesar un om, pentru a se îmbolnăvi, ca se aibă în el microbi, căci curențul de aer însu aduce microbi și în acest cas rolul vătămător al curențului este indoit: ne scade rezistența și ne aduce și sămînța de boală. Lucrul acesta se petrece mai ales vara, pentru aceea curenții de vară, deși mai slab, der sunt mai îmbolnăvitori.

Cei cu microbi în ei, sub influența unui curenț de aer, nu numai că și perd rezistența în contra bolilor, der se mai pot vedea și sub atacul unei asociații de microbi, căci curențul poște aduce microbi peste cei ce se găsiau de mai înainte în organism și cu

cari se asociază, producendu o gravitate mai mare.

În resumat: influența vătămătoare asupra sănătății a curenților de aer consistă în aceea, că ea scade rezistența organismului în contra bolilor, pe d' o parte, er pe de alta poște aduce microbi, cauză de boală.

(„Apărătorul Sănătății“)

P O V E Ţ E.

In contra piciorilor reci și a urmărilor, ce se nascu din acestă împrejurare, este următorul mijloc simplu: Să ne încălțăm mai înteu cu ciorapi înmuiați în apă și apoi storși, și după aceea să ne încălțăm peste acestia cu ciorapi uscați și adecă când ne punem în pat.

*

Scoterea petelor de ulei din poduri. Petele mai nouă le scotem, decă le frecăm bine cu o bucată de postav, după aceea le frecăm cu terpenină, presărăm apoi peste ele praf de gips și le acoperim cu hârtia sugătoare, peste care trecem în sus și în jos terul de călcat. Une-ori petele esu și numai decă le frecăm bine cu var și apoi le spalăm cu leșă.

Aforisme arabe.

— Omul nu poște să înțelegă existența sa proprie, cum ar rut el să înțelegă pe Dumnezeu? Faptura nu poște să înțelegă pe Creatorul, care le-a creat tôte.

— Omul are datorința de-a lupta pentru tolosul se u, der nu se și petrecă timpul în lupte nefolositoare.

— Bogăția e mai puțin prețuită ca știința; știința apără, pe când bogăția tre-bue să fi apărută.

— Omeni și cărțile tre-buesc totdeuna îndreptate.

— Dreptatea asigură existența statelor.

— Lovitura unui amic ne dore tare.

— Mai bine singur, decât în societăți rele.

— Păretele a întreatu pe cui: De ce mă găuresci? Acestă răspuns: Întrebă pe acela, care mă bate.

— Dumnezeu desprețuesce pe acela, care și chinue servitorii. — Plătesce pe lucrător, mai înainte de ce îi s'ar usca sudorea de pe fața lui.

Li dau pușca și un tășaboc de glonțe.

Când iesu din biserică, hinteul cu măgarii erau acolo.

„Mândru hinteu,“ dice Doru; „hai să ne suim în el!“

Sluga apucă pușca în mână și pocu... pocu....

„Alelele, sluga meu!“ dice Doru, „ce scii tu face la o nuntă ca asta, să-ți bați joc de mine!“

Mergu mai înainte și vedu un hinteu cu patru cai.

— Mândru hinteu și scump iosagu,“ dice Doru; „hai să ne suim în el!“

— Sluga ia pușca și din patru pușcături îi culcă la pământ.

— „Alelele, sluga meu, ce faci tu, chiar că nu-mi place.“

Mergu mai înainte și le iese în cale carul cu patru boi.

— „Ce car și ce boi“ dice Doru; „hai să ne suim în el!“

Sluga pune pușca la ochi și în patru boi mână patru glonțe.

— „Alele, sluga meu, asta chiar că

mă supără; der se scii, că nepedepsitu n'ai făcut-o.“

Așa ajungu acasă și după ce ajungu, Doru adună sfatul la olaltă și-i facu lege, să fiă spândurat, pentru-că și-a bătutu joc de cununia feciorului de boier.

Sluga nu se apără cu nimica, der când era se lă tragă în sus, dice așa: „Stați, lume și țără, nu mă spândurați până nu voi spune o vorbă, — mie acuma totu atâta mi-i, ș'asa ș'asa. Stați, să vă spun, ce cai și ce boi au fost aceia și pentru ce i-am impușcat!“

— „Când am venit“ — dice — „eu domnul meu cătră casă, se ra am înserat lângă o pădure. Stăpânul s'a culcat, eu am străjuit. Cătră cina a bun s'au lăsat doi corbi în virful lemnului, unde eram noi, și s'au întreatu unul pe altul, ce-i nou în țera lor.“ Ua lă dîșu, că nu scie mai mare noutate, decât aceea, că tinerii estia mergu să se cunune și când voru eși din biserică, li-a sta înainte un hinteu cu doi măgari. Ei s'or sui în hinteu și cum s'or sui, măgarii i-or duce în apă fără fund — acolo li-a fi perirea. Cine

aude vorbele nostre și li a spune, facă-se stan de pără până-n genunchi.... Eti-mă!...“

„După-ce s'a făcutu dîșu, am mersu mai departe și se ra era am sălău lângă o pădure. Stăpânul a dîșu, să mă culc, că a străji el, der eu nu l'am lăsat, că m'a fost milă de tinerețele lui. Cătră cina a bună au venit corbi și s'au întreatu, ce-i nou în țera lor? Și a dîșu unul, că-i bine, numai că tinerii estia mergu să se cunune și când voru eși din biserică, s'or înteu cu un hinteu cu patru cai. Ei s'or sui în hinteu și cum s'or sui, caii nu s'or opri cu ei până în apă fără fund, — acolo li-a fi perirea. Cine aude cuvintele nostre și li-a spune, facă-se stan de pără până în brau.... Eti-mă!...“

„După-ce s'a făcutu dîșu, ne-am dusu mai departe și era am înopat lângă o pădure. Stăpânul a durmit, eu am străjuit — acum a treia nopte. Cătră cina a bună au venit corbi și s'au întreatu. Bine-i, dice unul, — numai că tinerețele astea mergu să se cunune și când voru eși din biserică, li-a sta înainte un car cu patru boi. Ei

s'or sui în car și cum s'or sui, boii s'or duce cu ei drept în apă fără fund — acolo li-a fi perirea. Cine aude cuvintele nostre și li-a spune, facă-se stan de pără totu.... Eti-mă!...“

Când a gâtat de spus, îndată s'a făcutu stan de pără totu.

Doru tare s'a supărat după el și nu și putea lua gândul: cum a trebuit să mără pentru credința lui?

Cu acesta durere a trăit un an.

La anul muierea i-a făcutu un prunc și lui în visu i s'a aratat un om bătrân și i-a dîșu: „pasă, taie tu capul dela prunc și unge stanul celu de pără, că a crepa în patru și a învia sluga te u.“

— „Dômne, Dumnezeu meu!“ a cugetat el atunci, — „cum se facu eu lucrul acesta, să mi omor eu fiutul meu nevinovat!“

A doua nopte era i s'a aratat omul cel bătrân și i-a dîșu: „taie gramezii pruncului te u și unge stanul celu de pără, că a crepa în patru și a învia sluga te u.“

Diminea se scôlă de cu bună vreme

— Fiă-care omă are două lădi: într'una ține greșelele semenilor...

— Omul e ca și un pom; până când are pome, e încunjurat de omeni.

— Temeți-vă de acei omeni, cari nu respectă pe bătrâni și nu iubesc pe tineri.

MULTE ȘI DE TOATE.

Deputații și bărbierul.

Acum 80 de ani Arkwright, arhimi-lionarul industriaș din Londra, era un biet frizer...

In timpul scrutinului, care rămăsese deschis mai multe zile, Lascelles fu anunțat, că un bărbier cu numele Arkwright...

„Sir Thomas (adversarul lui Lascelles) s'a ras de 2 ori astăzi. Lascelles se uită nițel în oglindă și apoi dăse bărbierului: „Imi pare că mi-ai lăsat nițel pe rășă... haide mai rade mă odată!“

„Bravo mie, sir, d-ta mi-ai dat mie 1,400 de fr., sir Thomas mi-a dat 600 — iată, că norocul meu e făcutul!“

In ziua aceea el s'a dus la urnă și a votat pentru Lascelles, care a fost ales deputat cu o majoritate de unu siu gură votu... votu bărbierului.

De atunci au trecut vre-o 20 de ani. Într-o zi, pe când Lascelles, ajuns conte de Harewood, ședea în bibliotecă, etă ca se oprește la poartă un echipagiu strălucit.

„V'aduceți aminte“ — îi dăse Arkwright — „că atunci, când ați fost deputat la Preston, v'ați ras la un biet bărbier?“

„Da — răspunde lordul — mi-aduc aminte.“

„Ei bine, eu sunt acela. Cu banii

și taiă pe de-ascunsul nevastei, capul pruncului. Trupul l'a ascuns într'o bute în cămară, era cu capul a unsu stanul celu be petra și indată a crepatu în patru și a eșitu sluga mai mândru și mai frumosu de șapte ori cum a fostu.

— „Alelele, stăpânul meu“, — dăse sluga — „de multu dormu și greu s'mnu am avutu!“

Dorū s'a uitatū cu milă la elū în vreme ce două lacrimi se scuseră pe fața lui în jos: una de bucuriă pentru celū inviātū, alta de durere pentru celū mortū.

S'a luatū apoi cătră casă și când muierea chiar îl întreba de pruncū, numai ce îl audū plângendū în cămară.

Indată îl aducū în casă și din ce li-a fostū bucuriă pentru slugă, li-a fostū și mai mare pentru pruncū, și au făcutū un ospetū, că:

Din băscă până'n droșcele Ceunau câinii de gele. Audiă și scrisă în Betfia.

Koevery.

pe cari i-am primitu de la d-ta și de la adversarul d-tale m'am apucatū de negoțu cu lână, bumbacū și cărbunū și acum după 20 de ani suntū archi-milionar. Tot binele asta țilū mulțamescū numai d-tale.“

Va să dăcă suntū casuri, când și corupțiunea electorală e bună...

Un miliardar celebru.

Din NewYork vine vestea despre mörtea bogatului milionarū Yay Gould. Elū a fostū băiatulū unui arendașū săracū.

A devenit pe rëndū și repede asociatū cu unū negustorū, apoi proprietarū alū unui mare magazinū de lemne și scânduri, a fundatū apoi o fabrică de piei și a fundatū orașulū Gouldsbrugh.

Sciri comerciale.

B.-Pesta, 3 Dec. Comericiul de produse forte restransu. Negoțul, cu merruntulū în manufacturi, viu. Numerrarulū abundantū. Procentele 4%.

Victualie. Ouele se espörtă, neince-tatū în afară. Prețulū totū în urcare. Se vëndū 28—30 la 1 fl. Lada de 1440 bu cãți, prima 44—46 fl. — Paseri. Impor-tulū în orașū mare. Prețuri scădute.

Vifei tăiați 54—56 cr., prima 58—62 cr. chilogr. — vii 40—42 cr.

Miere străcuratā 38 fl. — Cera din a doua mână, 142—3 fl.

Nuci, de Transilvania 31—32 fl.

Viena, 2 Dec. Oue 26—27 la 1 fl. — Untū, prima dela țera, 100—110 fl., 90—95 fl. suta de chil.

Calendarul săptămânii. Table with columns for Noemvre, Brumar, Sărete, Călend. Gregorian, Călend. Iulian, and dates from 11 to 17.

Tergulū de rimători din Steinbruch. La 2 Dec. n. starea rimătorilorū a fostū de 103512 capete, la 3 și 4 Dec. au intrat 1928 capete și au eșitū 1734 rēmānendū la 5 Dec. unū numerrū de 103,268 capete.

la 45 cr. ușorā dela 43 1/2 cr. până la 45 1/2 cr. — Marfa țerānescă grea dela 41 până la 42 cr. — de mijlocū dela 42 1/2 cr. până la 43 1/2 cr. ușorā dela 39 cr. până la 43 — cr. — Marfa de Romānia Băkony de grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociā grea dela — cr. până la — cr. insē transito ușorā dela — cr. până la — cr. transito dto țeposā grea dela — cr. până la — cr. transito mijlociā dela — cr. până la — cr. Marfa sērbescă grea dela 41 1/2 43 1/2 cr. transito, mijlociā grea dela 42—43 cr. transito ușorā de la 41—42 — cr. Porcū ingrășați de unū anū dela — cr. până la — cr., ingrășați cu cucuruzū dela — cr. până la — cr., ingrășați cu ghindā dela — cr. până la — cr. Cântăritū la garā cu 47.

Bursa de māruri din Budapesta din 6 Dec. n. 1892.

Table with columns: Sămințe, Calitatea per Hect., Prețul per 100 chilogr. (dela, până).

Table with columns: Productediv., S o i u l ū, Cursulū (dela, până).

Bursa din Bucuresci din 7 Dec. n. 1892.

Table with columns: Valori, %/o, Cursulū.

Cursulū la bursa din Viena din 9 Decemvre st. n. 1892

Table with columns: Valori, Cursulū.

Table with columns: Valori, Cursulū.

Proprietarū Dr. Aurel Mureșianu. Redactorū responsabilū: Gregoriu Maiorū.

Nr. 15677—1892.

Publicațiune.

Pentru ca să se pōtă statori de timpuriu totalitatea speselorū pentru conducerea nouă a apei, carea se va suscepe în an. 1893, și spre scopulū esecutării statutului pentru provisionarea cu apă statoritū de reprezentanța orășenescă și aprobatū de municipiulū comitatens, staforesce subscrisulū magistratū unū terminū de 3 luni i. e. până în 28 Februarie 1893, în decursulū cărui se iau în primire subscrieri de posesorilorū de case și realități de pe teritoriulū orășenescū pentru provisionarea cu apă din noua conducere de apă cu acea observațiune insē, că sfredeliturile sulinarelorū principale pentru conducerea apei, precum și conducerea până la confiniile semnatului pământū privatū, celū multū insē în o lungime de 10 metri, se vorū dispune, din partea comunei orășenesc, fără vr'o rebonifioare.

Acei posesori de case, cari vorū reflecta la provisionarea cu apă după 28 Februarie 1893, au de a'și purta înșiși spelele sfredeliturii sulinarelorū principale, pentru conducerea apei precum și spelele pentru conducere până la idrometru.

Referitōrele liste de subscrieri se află, pentru înlesnirea posesorilorū de case și realități, în următōrele locale oficiose:

- a) la presidiulū magistratului, unde se iau în primire subscrieri mai cu sēmă dela posesorii de case în cetate — strada porții, strada spitalului, strada neștră, strada inferiōră a castelului; b) la oficiulū orășenescū de clădirī, mai cu sēmă pentru subscrieri din cetate — strada vamei, strada Mihailū Weisz, strada aței, strada Sf. Iōnū, prindulū roselorū; c) la despărțemētulū de meserii alū magistratului, mai cu sēmă pentru subscrieri din strada superiōră a castelului, strada nouă, strada Hirscher, tergulū boilorū; d) la archivarulū din casa sfatului, pentru piață, tergulū cailorū, strada orfanalū, curtea bisericii, valea lată; e) la căpitānatulū orășenescū pentru posesorii de case și pământū din Brașovulū vechiū; f) la oficiulū orășenescū de dare, pentru posesorii de casă și pământū din Scheiu; g) la oficiulū orășenescū economicū, pentru posesorii de case și pământū din Blumēna.

Acei, cari se subsemnēză în listele de subscriere, au ca să subsemneze și unū esemplarū din statutulū pentru provisionarea cu apă.

Se primescū subscrieri numai dela acei posesori de case și pământū, a cărōrū realități se află în acele părți ale orașului, cari zaoū rețēna sulinarelorū fieru conducerea apei. Se observă totdeodată, cumcă se intenționēză, de a se introduce puține fântāni, provisionate cu apă din noua conducere — d. e. în cetate peste totū 7 fântāni publice — numai ca prin acēsta să se pōtă provisiona persōnele private cu mai maltă apă pe realitatea sa proprie.

Stā în libera voiă a posesorilorū de case și realități, de a se subsemna în listele de subscriere în decursulū lunilorū Decemvre a. c. și Ianuarie 1893 la ori-care, din cele 7 locuri de subscriere. În luna lui Februarie 1893 insē, se iau subsemnările în primire, numai în presidiulū magistratualū.

Brașovū, 28 Noemvre 1892. 987,6—3. Magistratulū orășenescū.

Ganz seidene Foulards von 85 kr. bis fl. 4.65 p. Met. (ca 4.50 verf. De-fins) gestreift karirt, bedruckt, u. — verf. roben- und fäupweise porto- und zollfrei in's chaus die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. u. K. Hofliefer.) **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Marea bancrută!

New-York și Londra n'au lăsat necrutată nici continentul euro-pénu și marea fabrică de argintărie s'a vădit necesitate să dăruiască întregul ei deposit în schimbul unei răsplăte mici pentru muncă. Eu sunt împuternicit să îndeplinesc acest mandat.

Eu dăruiesc

prin urmare ori cui, fiă bogat ori sărac, următoarele obiecte pentru mica sumă de **fl. 6. 60.** și adică:

- 6 cuțite fine de masă cu lamă veritabilă engleză.
- 6 furculițe de argint patent americană dintr'o bucată,
- 6 linguri de argint patent americană,
- 12 lingurițe de argint pentru cafea patent americană,
- 1 lingură de argint pentru supă patent americană,
- 1 lingură de argint pentru lapte patent americană,
- 6 cești Victoria englezești,
- 2 candelabre de masă,
- 1 strecurătoare pentru ceiu,
- 1 zaharniță,

42 bucăți la un loc.

Tote cele 42 de obiecte sus amintite au costat mai înainte fl. 40 și acum se pot cumpăra pe prețul bagatelii de fl. 6.60. Argintul patent american este un metal alb, care își păstrează colorea argintului 25 de ani, despre ceea ce se garantează.

Cea mai bună dovadă, că acest inserat nu e

o șarlataniă

mă simt îndatorat în public, că ori cine, căruia nu-i convine marfa îi trimit bani înapoi, nimenea însă se nu trecă cu vederea oca-siunea acesta favorabilă de-ași procura această garnitură pompoasă.

Se trimite numai cu rambursă postală seu cu trimiterea înainte a sumei.

Cu deosebire recomandă praful de curățit aceste obiecte, o cutie dimpreună cu indicarea folosirii costă 15 cr.

P. Perlberg's Agentur

der verein. amerik. Patent-Silberwaaren-Fabrik,
Wien, I. Fleischmarkt No. 14.

Estrasă din scrisorile de mulțămintă:

Sunt mulțămintă cu trimiterea D-Vostră și Vă rog a'mi trimite din nou următoarele.
Triest, 28 Ian. 1892.

Eder von Broschek,
c. și r. colonel.

Deorece cu prima trimitere am fost pe deplin mulțămintă, vă rog a mai trimite alte 42 bucăți.
Gödölő, 12 Februarie 1892.

H. Petera,
c. și r. conducător de vânătoare.

988,2—1.

Caranul pieței Brașov

din 10 Decembrie st. n. 1902

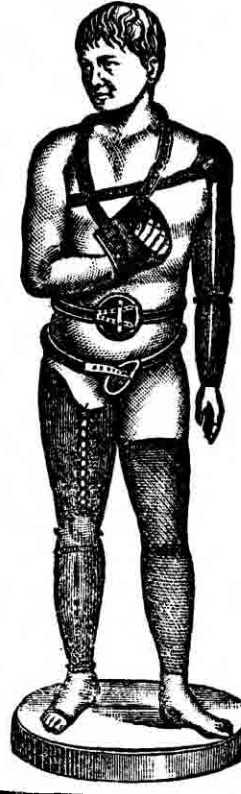
Banote românești (Cump.)	2.45	Vând.	2.47 1/2
Argint românesc	9.40	"	9.45
Napoleon-d'ori	9.53	"	9.56
Lire (arcesci)	10.75	"	10.8
Seris. tonc. „Albina” 6%	101.	"	— 2
Imperiali " " 6%	101.—	"	102 —
Galbin	9.65	"	9.65
Ruble rusești	5.60	"	5.65—
Mărci germane	117.	"	119.
Discontulă 6—8% pe an	58.50	"	59.—

oooooooooooooooooooo

Monnogramme

se brodează foarte ieftin în Brașov-vechiu, ulița lungă Nr. 27, etagiul 2, ușa din dreapta. 900,3—1.

oooooooooooooooooooo

Specialități în bandage!

Noul patentat

SUSPENSORIU-KELETI.

Acest suspensoriu construit după cercetările și indicațiile cele mai recente ale specialiștilor în medicină nu alunecă, nu exercită o presiune supărăcioasă și delatură în urma regularisării sale corespunzătoare toate inconveniențele bandajelor de până acum. Acesta este recomandat de către cei mai distinși și specialiști cu autoritate ca cel mai bun și mai perfect și prin urmare și în străinătate se bucură de cea mai mare răspândire și apretiare.

Sensațional! Nou!

Suspensorii de (gumi) elastice ale lui Keleti cu pelotă de regulată, briuri de piele de cerb ca preservative în contra sudoarei. Prețul Simplu fl. 6, dublu fl. 12.

În fabrica mea se mai fac:

Suspensorii, legături pentru fole, ciorapi elastici, mideruri ortopedici, legături pentru mână și picioare

Gumi. Singura reprezentanță pentru Austria și Ungaria a celei mai însemnate fabrici de mărfuri de gumi și specialități în Paris.

F. Bergerand fils. Garantează cutone veritabile de gumi și de beșică de pește dela fl. 2—6 pentru o duzină, Capotes americains fl. 3—5, Pely Porus fl. 1'80—2'50, Bal-lado de femmes fl. 4'50—7.

Comandele se efectuează prompt și cu cea mai mare discrețiune.

I. KELETI

fabrică priv. c. și reg. austr. ung. și reg. belg.

Budapesta, IV. ker., Koronaherzeg utca 17 (Serviten Palais).

Preiscuranturi ilustrate se trimit franco și gratis, dacă se va indica articolul. 989,5—1.

Frații Simay

Brașov, Têrgul Grâului Nr. 3.

Trosouri complete pentru mirese; depositul de albituri și pânzării de masă; asortiment bogat de confecțiuni pentru dame; articole de modă indigene și străine. Se primesc comande pentru vestimente de dame și de bărbați, cari se vor executa cât se poate de cu gust, și punctual cu preturi moderate. 981,14—11.

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI“

Prețul abonamentului este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei luni	3 fl. —
Pe șese luni	6 fl. —
Pe un an	12 fl. —

Pentru România și străinătate:

Pe trei luni	10 fr.
Pe șese luni	20 fr.
Pe un an	40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe an	2 fl. —
Pe șese luni	1 fl. —
Pe trei luni	50 cr.

Pentru România și străinătate:

Pe an	8 franci.
Pe șese luni	4 franci.
Pe trei luni	2 franci.

Abonamentele se fac mai ușor și mai repede prin mandate poștale.

Domni, cari se vor abona din nou, să binevoiescă a scrie adresa lămurită și a arăta și poșta ultimă.

Administrațiunea „Gazetei Transilvaniei.“

Dintre toate hărțile pentru țigarete este recunoscută de cea mai bună hărtia de țigarete veritabilă franceză

„Le Gloria“

fabricațiunea d-lor

JOSIFŪ BARDOU & FILS în PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onoare mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hărtia, care în fineț și bunătate întrece toate celelalte hărți de țigarete ce există.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilă, dacă fiecare cartică poartă firma IOSIFŪ BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectuează cu marginile netede seu crestate (perforate.)

„Le Gloria“ se efectuează și ca tuburi și adică într-o calitate neîntrecută de fină.

„Le Gloria“ este de căpătat în Brașov la toate marchetaniile și băcăniile en-gros, precum și la fiecare debitant mai bun de tutun.

855.—25